

Riikka Vihavainen

”Me ollaan tavallaan iso perhe”

Yhteisöllinen klubitila vapaaehtoistyön näkökulmasta

Opinnäytetyö

Syksy 2010

Kulttuurinalan yksikkö

Kulttuurituotannon koulutusohjelma

Sosiokulttuurisen työn musiikkipainotteinen linja

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: Kulttuurialan yksikkö

Koulutusohjelma: Kulttuurituotannon koulutusohjelma

Suuntautumisvaihtoehto: Sosiokulttuurisen työn musiikkipainotteinen linja

Tekijä: Riikka Vihavainen

Työn nimi: ”Me ollaan tavallaan iso perhe” - Yhteisöllinen klubitila vapaaehtoistyön näkökulmasta

Ohjaajat: Jari-Matti Lintala / Jussi Kareinen

Vuosi: 2010

Sivumäärä: 46

Liitteiden lukumäärä: 2

Opinnäytetyöni lähtökohtana oli kartoittaa kyselyiden avulla yhteisöllisyyden olemusta Seinäjoen Elävän musiikin yhdistyksen sekä Jyväskylän Elävän musiikin yhdistyksen järjestämien klubien vapaaehtoistyöläisten sekä työntekijöiden näkökulmasta. Kuinka yhteisöllisyys näkyy ja tuntuu vapaaehtoistyöntekijöille? Miten työntekijät kokevat vapaaehtoisten työpanoksen? Opinnäytetyön tilaajana toimi Joensuun Popmuusikot ry, joka opinnäytetyön avulla kartoitti omaa vapaaehtoistyötään tulevalla klubillaan. Miten vapaaehtoistyö tulisi Joensuun klubitilassa järjestää, kuinka työstä saadaan tekijöilleen mielekästä, miten yhteisöllisyyden tunne saadaan luotua ja kuinka se saadaan kestämaan tulevaisuudessa?

Työn teoreettinen osuus koostuu yhteisöllisyyden, yhteisön ja vapaaehtoistoiminnan sekä vapaaehtoistyön käsitteiden avaamisesta. Empiirisessä osuudessa analysoin tutkimusaineistoa eli kyselyiden tuloksia. Vapaaehtoisille lähetettyyn kyselyyn sain yhteensä 79 vastausta. Kysely sisälsi niin monivalintakysymyksiä kuin avoimia kysymyksiäkin. Tämän lisäksi tein avoimia kysymyksiä sisältävän kyselyn Jyväskylän Elävän musiikin yhdistyksen Jenna Lahtiselle sekä Seinäjoen Elävän musiikin yhdistyksen Marko Kivelälle.

Tutkimustuloksista kävi ilmi, että nykyiset Rytmikorjaamolla ja Tanssisali Lutakossa käytettävät keinot vapaaehtoisten hankkimiseen, perehdyttämiseen, yhteisöllistämiseen, tyytyväisinä pitämiseen ja motivointiin ovat riittävät. Kehittämistarpeitakin löytyi, mutta yleisesti ottaen asiat ovat hyvällä mallilla. Tutkimustulosten pohjalta tein johtopäätökset osiossa oman ehdotelman Joensuuhun perusteilla olevan klubin vapaaehtoistyön järjestämisestä. Ehdotelman pohjana toimivat Tanssisali Lutakossa ja Rytmikorjaamolla toimiviksi koetut seikat.

Avainsanat: Yhteisöllisyys, yhteisö, vapaaehtoistyö, vapaaehtoistoiminta, järjestötoiminta

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: School of Culture and Design

Degree programme: Degree programme in Cultural Management

Specialisation: Socio-cultural Work (Music)

Author: Riikka Vihavainen

Title of thesis: "Me ollaan tavallaan iso perhe" - Communal rock music club from the aspect of volunteer work

Supervisor(s): Jari-Matti Lintala / Jussi Kareinen

Year: 2010

Number of pages: 46

Number of appendices: 2

The basis of the present thesis was to describe the essence of a community and how it was seen from the viewpoint of volunteers and employees working in the two live music venues: Tanssisali Lutakko in Jyväskylä City and Rytmikorjaamo in Seinäjoki City. The Live Music Association of Joensuu (Joensuun Popmuusikot ry) ordered the present thesis to arrange the voluntary work for their upcoming new rock music club. The aim was to find out how to create a communal atmosphere, that the volunteers would feel their contribution was being appreciated.

In the theoretical part of the thesis explains and clarifies the main terms of this thesis: community, volunteer activity and volunteer work. The empirical part, on the other hand, analyses the data received from the interviews and questionnaire that were sent to the volunteers. All in all, the data consists of 79 replies to the questionnaire, with both multiple choice and open-ended questions. In addition a questionnaire with open-ended questions was made to Jenna Lahtinen of the Live Music Association of Jyväskylä (Jelmu ry) and Marko Kivelä of the Live Music Association of Seinäjoki (Selmu ry), both persons in charge of volunteer work at their directions.

The conclusion of the study is that the present methods for recruiting, building up community, familiarizing and motivating at Tanssisali Lutakko and Rytmikorjaamo are sufficient. Although room for improvement was also found, generally things seemed to be good. Based on these results I made proposal for the Live Music Association of Joensuu (Joensuun Popmuusikot ry) for arranging volunteer work to their new upcoming rock music club.

Keywords: A community, community, volunteer work, volunteer activity, organizational activities

SISÄLTÖ

OPINNÄYTETYÖN TIIVISTELMÄ	2
THESIS ABSTRACT	3
SISÄLTÖ	4
KUVIO- JA TAULUKKOLUETTELO	6
1 JOHDANTO.....	7
2 YHDISTYSTOIMINTAA JA ELÄVÄN MUSIIKIN YHDISTYKSIÄ.....	9
2.1 Joensuun Popmuusikot ry.....	9
2.2 Seinäjoen Elävän musiikin yhdistys ja Rytmikorjaamo.....	10
2.3 Jyväskylän Elävän musiikin yhdistys ja Tanssisali Lutakko.....	12
2.4 Helsingin Elävän musiikin yhdistys – historiaa ja toisenlainen näkökulma vapaaehtoistyöhön.....	13
3 KESKEISET KÄSITTEET	16
3.1 Yhteisö ja yhteisöllisyys	16
3.2 Vapaaehtoistyö	17
3.2.1 Vapaaehtoistyön historia.....	19
3.2.2 Vapaaehtoistyö vs. talkootyö	20
4 TUTKIMUSONGELMA JA -ASETELMA.....	22
4.1 Tutkimuksen tausta	22
4.2 Tutkimuksen tavoitteet	23
4.3 Tutkimusmenetelmät.....	23
4.3.1 Tiedonkeruumenetelmät	23
4.3.2 Aineiston- ja tulostenkuvaamisen menetelmät	24
4.3.3 Analyysin ja päättelyn menetelmät.....	25
5 TULOSTEN KUVAUS	26
5.1 Tilastollisesti kuvaava analyysi.....	26
5.2 Fenomenografinen analyysi	31
6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITTÄMISTARPEET.....	38
6.1 Johtopäätökset.....	38

6.2 Kehittämistarpeet	39
7 TULEVAISUUS	41
LÄHTEET	43
LIITTEET	46

KUVA- JA KUVIOLUETTELO

KUVA 1. Rytmikorjaamo.	11
KUVA 2. Rytmikorjaamon sisätilat.....	11
KUVA 3. Tanssisali Lutakko.....	12
KUVA 4. Lutakko.....	13
KUVIO 1. Vastaajien ikäjakauma.....	26
KUVIO 2. Kuinka usein vapaaehtoistötä tehdään.....	27
KUVIO 3. Yleisimmät työtehtävät.....	30
KUVIO 4. Tunne yhteisöön kuulumisesta.....	31

1 JOHDANTO

Yhteisöllisyys ja yhteisö ovat termejä, joilta ei nykyaikana voi välttyä. Yhteisöllisyydestä on tullut trendi, johon kaikki yhteisöt pyrkivät. Harva työpaikka, järjestö, seura, työryhmä tai muu vastaava on voinut olla törmäämättä yhteisöllisyyden käsitteeseen. Esimerkiksi Kilon päiväkodissa Espoossa yhteisöllisyyttä käytetään apuna liikuntavammaisten lasten kuntoutuksessa. Yhteisöllisyyden teema näkyy siinä, että lapsen kuntoutuksessa on mukana koko päiväkodin henkilökunta. (Salmela.)

Kirjallisuuden saralla yhteisöllisyyden käsite on myös tuttu. Esimerkiksi keväällä 2010 Helsingin Sanomissa julkaistiin kirja-arvostelu kahdesta tyttökirjasta, jotka molemmat oli kirjoitettu yhteisöllisyyden teeman ympärille (Simukka 2010.)

Ikääntyvienkään parissa yhteisöllisyyttä ei ole sivuutettu. Sosionomiopiskelijoiden sekä Turun lähimmäispalveluyhdistys ry Kotikunnaan järjestämät toimintapäivät ikäihmisten hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden lisäämiseksi ovat hyvä esimerkki yhteisöllisestä työstä, jota ympärillämme tehdään joka päivä. (Rostedt 2010.)

Tälle nykyaikana niin tutulle yhteisöllisyyden kaipuulle löytyy myös selitys. Esimerkiksi Katriina Aaltonen (2002) kirjoittaa Verkkoklinikan artikkelissaan siitä, kuinka yhteisöllisyyteen on nykyaikana selkeä tarve, koska elämä on muuttunut perinteiden katoamisen ja ennakoitavuuden vähenemisen vuoksi jaksottaiseksi. Monet työsuhteet ja ihmisten väliset suhteet ovat nykyään lyhytkestoisia. Tämän huomaa joka puolella ympärillämme. Yhteisöllisyys on trendikästä, ja sille on selkeä tarve nykyajan yhteiskunnassa.

Opinnäytetyöni lähtökohtana oli kartoittaa yhteisöllisyyden olemusta Seinäjoen Elävän musiikin yhdistyksen sekä Jyväskylän Elävän musiikin yhdistyksen järjestämien klubien vapaaehtoistyöläisten sekä työntekijöiden näkökulmasta.

Kuinka yhteisöllisyys näkyy ja tuntuu vapaaehtoistyöntekijöille? Miten työntekijät kokevat vapaaehtoisten työpanoksen?

Opinnäytetyön tilaajana toimi Joensuun Popmuusikot ry, joka opinnäytetyön avulla kartoitti sitä, miten vapaaehtoistyö tulisi Joensuun klubitilassa järjestää. Kuinka työstä saadaan tekijöilleen mielekäästä? Miten yhteisöllisyyden tunne saadaan luotua, ja kuinka se saadaan kestäväksi tulevaisuudessa?

Joensuun Popmuusikot ry tilasi opinnäytetyön minulta, koska aihe oli heille ajankohtainen. Opinnäytetyön tilaus perustui Joensuun Popmuusikoiden perustaman Joensuun Töminä osakeyhtiön vuoden 2011 alussa aloittavan rytmimusiikkikeskuksen toimintaan. Rytmimusiikkikeskus sisältää Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun pop-jazz- ja kansanmusiikin opetuksen sekä Joensuun Popmuusikoiden klubi- ja ravintolatoiminnan. Ja juuri tähän klubi- ja ravintolatoimintaan keskityin opinnäytetyössäni. Tutkimukseni avulla tein ehdotelman Joensuun Popmuusikoille klubi- ja ravintolatoiminnan vapaaehtoistyön järjestämisestä. Klubitoiminnan peruselementtejä ovat yhteisöllisyys ja vapaaehtoistoiminta, ja näihin kahteen pääteemaan keskityin opinnäytetyössäni. Opinnäytetyölleni oli tilaus senkin vuoksi, että aikaisempaa tutkimusta samasta aiheesta ei ollut tehty.

2 YHDISTYSTOIMINTAA JA ELÄVÄN MUSIIKIN YHDISTYKSIÄ

Yhdistys on yhteenliittymä, johon kuuluu vähintään kolme jäsentä. Yhdistyksen muita tunnusmerkkejä ovat pysyvyys sekä jokin aatteellinen tarkoitus. Aatteellisuus tulee käsittää tässä yhteydessä laajasti, sillä aatteellisuutta voi olla esimerkiksi jonkin aatesuunnan edistäminen, jonkin ryhmän etujen valvonta, hyväntekeväisyys sekä palvelujen tuottaminen jäsenille tai muille kuin jäsenille. Yhdistykset ovat joko rekisteröityjä tai rekisteröimättömiä. (Loimu 2007, 21–22.)

Opinnäytetyössäni keskityin Joensuun Popmuusikot ry:n ohella Jyväskylässä ja Seinäjoella toimiviin Elävän musiikin yhdistyksiin, mutta valotin myös Elävän musiikin yhdistysten historiaa Suomessa, sekä erilaista näkökulmaa vapaaehtoistyöhön Helsingissä toimivan Elävän musiikin yhdistyksen, Elmu ry:n kautta.

2.1 Joensuun Popmuusikot ry

Joensuun Popmuusikot ry on saanut alkunsa jo 20.7.1971, kun paikalliset aktiivit halusivat tukea ja edistää popmusiikin harrastusta Pohjois-Karjalassa. Joensuun Popmuusikot ry paransi alkuaikoinaan myös musiikin harjoittelumahdollisuuksia, ja toi kaupunkiin kaivattua livemusiikkia. Jo perustamisvuonna järjestettiin ensimmäinen ”Ilosaarirock” Joensuun Ilosaareissa, joka tuolloin kulki vielä nimellä Rockrieha. (Kettunen, 2000.)

Historiansa aikana Popmuusikot on kasvattanut toimintaansa, joka vuonna 2010 kattaa kaksi suurempaa tapahtumaa Joensuussa, Ilosaarirockin sekä Rokumentti-elokuvafestivaalin. Rytmimusiikkikeskuksen myötä Popmuusikoiden toiminta laajenee entisestään. Keskus takaa Popmuusikoille runsaamman ympärivuotisen toiminnan, ja livemusiikin esittämisen.

2.2 Seinäjoen Elävän musiikin yhdistys ja Rytmikorjaamo

Seinäjoen Elävän musiikin yhdistys on melko uusi Elävän musiikin yhdistys Suomessa. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että Seinäjoella ei olisi toimittu elävän musiikin – konserttien, klubi-iltojen ja muiden tapahtumien parissa ennen Selmun syntymistä. Todellisuudessa Vaasan Läänin kehittyvän musiikin yhdistys ry eli Kemu syntyi jo 2.9.1978. Alkusysäyksenä toiminnalle oli huomio siitä, että Seinäjoki vahvana musiikkimaakunnan keskuksena voisi aloittaa laajan festivaalin muodossa uuden nuorisomusiikin esittelyn. Näin Provinssirock sai alkunsa. Lisäksi Kemun tarkoitus oli parhaan kykynsä mukaan järjestää klubi-iltoja, konsertteja ja muita tapahtumia. Kemu ajautui 1990-luvun alussa taloudellisiin vaikeuksiin, ja alkuvuodesta 1993 yhdistys haettiin konkurssiin. Syksyllä 1992 perustettiin uusi yhdistys, Seinäjoen Elävän musiikin yhdistys eli Selmu ry, joka jatkoi Kemun viitoittamaa tietä Provinssirockin ja muun elävän musiikin parissa. (Tuulari 2000, 8, 106–111, 128.)

Nykyään Seinäjoen Elävän musiikin yhdistyksen alla toimii Rytmikorjaamo, jonka tarkoituksena oli alun perin tarjota rock-kulttuuria myös Provinssirockin ulkopuolella. Tilaa kaivattiin myös lukuisille bändeille, musiikin opiskelijoille, luovien alojen yrityksille sekä muillekin isoille tapahtumille kuin konserteille. Lopulta tilaksi valikoitui entinen postiautovarikko. Rytmikorjaamon kehittämisestä vastaavat yhteistyössä Seinäjoen kaupunki, Seinäjoen Teknologiakeskus Oy sekä Seinäjoen Elävän musiikin yhdistys, jotka ostivat tammikuussa 2008 julkistetuilla kaupoilla kaikki Rytmikorjaamon alueen tilat. (Rytmikorjaamon internet-sivut.)

KUVA 1. Rytmikorjaamo. (Kuva: Seinäjoen Elävän musiikin yhdistyksen arkisto.)

Tällä hetkellä Rytmikorjaamo toimii tilana klubitoiminnalle, mutta lisäksi sen tiloissa toimii muun muassa Tampereen yliopiston ja Sibelius-Akatemian järjestämä populaari- ja kansanmusiikin maisteriohjelman pilottihanke. Lisäksi tiloihin on sijoittunut yrityksiä, kuten Profest Oy, Seinäjoen seutukunnan lasten ja nuorten rytmimusiikkiverkosto Louhimo, Seinäjoen Ammattikorkeakoulu sekä populaarimusiikin koulutus- ja tutkimuslaitos Rytmi-instituutti. Vuonna 2009 alkavassa saneerauksessa yritystiloja rakennetaan lisää. (Rytmikorjaamon internet-sivut.)

KUVA 2. Rytmikorjaamon sisätilat. (Kuva: Seinäjoen Elävän musiikin yhdistyksen

arkisto.)

Rytmikorjaamon klubitilassa työskentelee Rytmikorjaamon työntekijän, Marko Kivelän mukaan vapaaehtoisten lisäksi kuusi palkallista työntekijää, viisi harjoittelijaa sekä siviilipalvelusmies.

2.3 Jyväskylän Elävän musiikin yhdistys ja Tanssisali Lutakko

Jyväskylän Elävän musiikin yhdistys perustettiin vuonna 1990 Jyväskylässä. Samaan aikaan perustettiin yhdistyksen alla toimiva Tanssisali Lutakko. (Mikkola 2010.)

KUVA 3. Tanssisali Lutakko. (Kuva: Sami Perälä.)

Vuonna 1953 valmistuneen kiinteistön peruskorjaus valmistui joulukuussa 2005. Remontin jälkeen talossa toimivat Jelmun lisäksi huumeidenvastainen nuorisjärjestö YAD Youth Against Drugs ry, ISON tanhuajat sekä Jyväskylän Astangajoogayhdistys. Lisäksi talossa on kahden kuvataiteilijan työtilat. Talon omistaa keskinäinen kiinteistöyhtiö, jonka osakkaita ovat Jelmu ry:n lisäksi YAD ry sekä Kauko Sorjosen säätiö.

KUVA 4. Lutakko. (Kuva: Sami Perälä.)

Lutakon klubitilassa työskentelee vapaaehtoisten ohella viisi palkallista työntekijää, siviilipalvelusmies ja useimmiten muutama työllistämisvaroin palkattu harjoittelija. (Jyväskylän Elävän musiikin yhdistyksen internet-sivut.)

2.4 Helsingin Elävän musiikin yhdistys – historiaa ja toisenlainen näkökulma vapaaehtoistyöhön

Helsingissä toimiva Elävän musiikin yhdistys, Elmu ry ylläpitää Helsingissä Rytmikorjaamon ja Tanssiravintola Lutakon kaltaista klubitilaa, Nosturia. Nosturi ei kuitenkaan toimi Rytmikorjaamon ja Lutakon tapaan vapaaehtoistyöllä, vaan palkallisten avulla. Vapaaehtoistoiminta Elmussa on kadonnut vuosikymmenten saatossa. Elmun ylläpitämän Nosturin johtajana toimii tällä hetkellä Tapio Hopponen, joka avasi minulle hieman Elävän musiikin yhdistyksen sekä Nosturin historiaa ja nykypäivää.

Vapaaehtoistoiminta on siis hiipunut nykyisten järjestysmiesmääräysten takia konkreettisesti, myöskin alan ammattilaistuminen on asiaan vaikuttanut. vapaaehtoisilta ei voi odottaa vahvaa sitoutumista asiaan, sillä keikkojen kulurakenne on myös aivan toista mittaluokkaa kuin esim. 80-luvulla. Myöskin kasvava livekulttuuri on auttanut/rohkaissut ns. potentiaalisia vapaaehtoisia perustamaan omia pikkuyhdistyksiä ja niiden kautta kanavoimaan vapaaehtoistyötä omiin klubeihin. Helsingissä on parhaimmillaan yli 20 liveklubia illassa. Totta kai myös

Elmusta on tullut instituutio johon on vaikea päästä mukaan. (Hopponen 2010.)

Tapio Hopponen (2010) kuitenkin tähdentää, että vapaaehtoistoiminta ei ole kadonnut kokonaan:

Nykyinen vapaaehtoistoiminta on muuttanut muotoaan; tuotannon harjoittelijat, graafiset vastaavat ja markkinoinnin opiskelijat ovat löytäneet meidät harjoittelupaikoikseen.

Elmu ry sai alkunsa 17.5.1978, kun helsinkiläiset muusikot päättivät perustaa Elävän musiikin yhdistyksen Helsinkiin. Helsingissä oli tuolloin kaksi livepaikkaa rockmusiikille; Vanha ja Tavastia, joten tilausta Elmun toiminnalle oli. Alkusysäyksenä toimi Joensuun Popmuusikoiden Hasse Wallilta vuosien 1975–1977 välillä tilaama ”Kevyen musiikin tila Suomessa” -tutkimus. Tämän tutkimuksen pohjalta Helsingin Elmu ry sai alkunsa. Perustavassa kokouksessa oli paikalla 48 sen aikaista muusikkoa, taiteilijaa ja aktivistia, joista ensimmäiseksi puheenjohtajaksi yhdistykselle valittiin Henrik Otto Donner. Elmun perusajatuksena oli lisätä esiintymismahdollisuuksia sekä treenitiloja bändeille pääkaupunkiseudulla. Ennen Lepakon valtaamista 19.8.1979 Elmu toimi Eerikinkadulla yhdessä Uusi Laulu-lehden kanssa. (Hopponen 2010.)

Kesällä 1979 alkaneessa Koijärvi-liikkeessä oli osittain samoja aktivisteja ja ns. radikaaleja kuin Lepakon 19.8.1979 vallanneessa porukassa. Samaa porukkaa oli myös Kasvis-ravintolassa mukana ja Komposti-lehdessä. Nämä tietyt samat aktiivit aloittivat vihreän liikkeen suomessa, toki Elmun omat aktiivit oli enemmänkin musiikkiporukkaa kuin Koijärven suojelijoita. Lepakon valtaus oli myös ns. tilattu valtaus näiltä radikaaleilta: Elmun silloinen johto oli löytänyt paikan kartoituksessaan ja kaikki pohjapiirustukset oli jo hallussa. Lepakon valtaus kuitenkin oli ensimmäinen valtaus ja näkyi myös mediassa. Valtaukseen lähdettiin Kaivopuiston kansanjuhlasta ja Lepakon pihalle tuli valtaajien telttakylä ym. muuta toimintaa. Elmu sai varsin pian tehtyä vuokrasopimuksen kaupungin kanssa ja tilaa alettiin siivota ja maalata talkoovoimin. (em.)

Talo oli toiminut aiemmin väliaikaisena maalivarastona sekä alkoholistien yömajana, joten siivoamista ja järjestämistä riitti ensimmäisten kuukausien aikana.

Muistini mukaan jo -80 vuonna Lepakon kellariin tuli kirpputori ja myöskin kahvila, jotka toimivat alkuun ensimmäisen vuoden

vapaaehtoisvoimin: Myöhemmin työntekijät alkoivat saada minimipalkkaakin. Ehkä toi vapaaehtoistoiminta jatkui pikkasen pidempäänkin. (...) Vapaaehtoisuus näkyi myös keikkojen järjestysmiestoimintana aika pitkään. Muusikotkin tekivät aikoinaan vapaaehtoistyötä jamien muodossa. Jameista keikkailtojen jälkeen ei tietenkään maksettu mitään, ehkä oluita tarjottiin. Jami-kulttuuri kuitenkin hiipui nopeasti 80-luvun alussa. (em.)

Elmun vapaaehtoistoiminta ei kuitenkaan hiipunut vielä tässä vaiheessa, vaan huomattavasti myöhemmin, kun Elmu muutti Nosturin tiloihin vuonna 2004. Elmun vapaaehtoistoiminta rajoittuu nykyään pääasiassa Alppipuistossa kesäisin järjestettävään ilmaistapahtumaan, Helsingin kulttuuriasiainkeskuksen tukemaan Kansanjuhlaan. Muut Elmun ja Nosturin järjestämät keikat ovat maksullisia, ja työvoimana niissä toimii pääasiassa järjestyksenvalvonnan ja ohjelmatuotannon ammattilaisia. Lisäksi baarien myynti on ulkoistettu. (em.)

3 KESKEISET KÄSITTEET

3.1 Yhteisö ja yhteisöllisyys

Henkisessä, taloudellisessa ja fyysisessä hyvinvoinnissa on ihmisten välisillä suhteilla, verkostoilla ja yhteisöillä yhä suurempi merkitys (Mokka & Neuvonen 2006, 20). Yhteisöllisyyden on kuitenkin katsottu Suomessa hävinneen tai ainakin pahasti rapautuneen. Tämä ei kuitenkaan pidä paikkaansa, vaan yhteisöllisyys on ainoastaan kokenut muutoksen maaseutukyliä ja työläiskaupunginosien kortteleista lähtöisin olevasta tiiviistä yhteisöllisyydestä moniulotteisemmaksi ja väljemmäksi, yksilölliseksi yhteisöllisyydeksi. Yksilöllinen yhteisöllisyys pitää sisällään perinteisen statuksellisen sukuun tai asuinpaikkaan nojaavan yhteisöllisyyden, työhön ja harrastuksiin liittyvän yhteisöllisyyden sekä symbolisen – esimerkiksi pukeutumiseen, musiikkimakuun tai ajatusmaailmaan perustuvan yhteisöllisyyden. (Nylund & Yeung toim. 2005, 72–73.)

Väänänen (2001, 19) toteaa, että Suomessa yhteisötoiminnalle on syntynyt kaksi erilaista hahmoa – yhteiskuntapolitiikan luoma virallinen yhteisöllisyys sekä vapaa yhteisötoiminta, joka on syntynyt kansalaistoiminnan ja verkostoitumisen kautta.

Mutta mikä on yhteisö? Kumpulainen (2004) määrittää yhteisön ihmisryhmäksi, jonka jäsenet ovat keskenään vuorovaikutuksessa, ja joita yhdistää jokin yhteinen tehtävä, päämäärä tai muu tarkoitus. Kumpulaisen mukaan yhteisön jäsenyys perustuu usein vapaaehtoisuudelle. Poikkeuksiakin löytyy, kuten oma perhe, joka on yhteisö, vaikka sitä ei voikaan itse valita. Kumpulaisen mukaan yhteisö voi olla lähiyhteisöjen, kuten työyhteisöjen ja harrastuspiirien lisäksi myös laaja ja ei-paikallinen, kuten Euroopan yhteisö tai World Wide Web.

Nykyisiä yhteisöjä on kutsuttu heimoiksi, joissa samanhenkiset ihmiset ovat vuorovaikutuksessa keskenään, toteaa Katriina Aaltonen (2002 [Viitattu 24.9.2010]) artikkelissaan. Yhteisöllisyys on tänä päivänä erittäin liikkuvaa ja mosaiikkimaista. Usein ihminen kuuluu moniin yhteisöihin ja ryhmiin, joihin

osallistuu lyhyt- tai pitkäkestoisesti tilanteen ja asian vaatiman tarpeen mukaan. Kielteisessä mielessä yhteisöllisyys voi olla suvaitsemattomuutta ja omista rajoista kiinnipitämistä, mutta myönteisessä mielessä se lisää kanssakäymistä luoden ideoiden, ajatusten ja kohtaamisten runsautta.

On tärkeää huomata myös, että yhteisö tuottaa omaa kulttuuria ja ylläpitää toimintaa. Tätä puolta yhteisöllisyydestä voidaan tarkastella toiminnallisuuden näkökulmasta; kuinka yhteisö ja sen jäsenet kommunikoivat ja ovat toiminnallisessa vuorovaikutuksessa keskenään. (Väänänen 2001, 23.) Yhteisöllisyyttä pohdittaessa on kuitenkin hyvä huomata, että yhteisöllisestä toiminnasta voidaan puhua vasta, kun vuorovaikutukseen osallistuu yksilöistä tavalla tai toisella muodostuva ryhmä, johon voidaan olla kontaktissa ulkopuolelta yksilö- tai ryhmätasolla (Lehtinen 1990, 24).

Yhteisö ja yhteisöllisyys ovat nykyaikana tärkeitä, sillä vaikka oman yksilöllisyyden ilmaisun tarvetta korostetaan nykyään paljon, on ihminen kuitenkin aina myös sosiaalinen olento, joka etsii yhteisyyden, kanssakäymisen ja jakamisen tapoja ja muotoja. Yhteisöllisyys on merkityksellistä, sillä se, mihin kuulumme, muokkaa käsitystä itsestämme ja omasta identiteetistämme. Voidaan jopa sanoa, että yksilöllisyyden ja oman minuuden perustana on se, että pystymme tunnistamaan omat yhteisösidoksemme. (Aaltonen 2002.) Yksilöä ei siis tule nähdä yhteisön vastakohtana, vaan on tärkeää huomata, että juuri yhteisöllisyys luo pohjan merkitykselliselle yksilöllisyydelle. Tästä johtuen ihmisen hyvinvointi ja kyky tehdä oman elämänsä kannalta oikeat päätökset vaatii sitä, että hän ottaa aktiivisesti osaa yhteisön toimintaan, ja mieltää itsensä osaksi yhteisöä. (Mukka & Neuvonen 2006, 55–56.)

3.2 Vapaaehtoistoiminta ja -työ

Yhteisöllisyys antoi lähtökohdan vapaaehtoistoiminnan ja vapaaehtoistyön kehittymiselle. Agraariyhteiskunnassa ihmiset alkoivat auttaa toisiaan esimerkiksi rakennus- ja maataloustöissä, jotka vaativat useamman ihmisen työpanosta.

Tällaiseen naapuriapuun liittyi vahvasti myös huolenpito toisista ihmisistä. Samanlaista auttamiseen liittyvää vapaaehtoistoimintaa alkoi esiintyä myös kaupunkiyhteisöissä. Yksilöllisen yhteisöllisyyden käsitteen vahvistuessa on myös vapaaehtoistoinnin osalta menty uuteen suuntaan. Ihmiset keskittävät nykyään tekemänsä vapaaehtoistoinnin oman elämän viihtyvyyden alueille. Esimerkiksi oman harrastuksen tai itselle tärkeiden asioiden merkeissä tehdään nykyään paljon vapaaehtoistyötä. Pääosa tällaisesta toiminnasta tapahtuu nyky-yhteiskunnassa yhdistysten tai kansalaisjärjestöjen alla. (Nylund & Yeung toim. 2005, 74–75.)

Sini-Tuulia Lehtinen (1997a, 17) määrittelee vapaaehtoistyön prosessiksi, jossa ihminen yhdessä muiden kanssa ryhtyy parantamaan elämänlaatuaan ja voittamaan vaikeuksia. Samanlaisen määritelmän sille antavat myös Antti Eskola ja Leena Kurki (2001, 10–11), jotka toteavat myös sen, että vapaaehtoistyötä ei tehdä esimerkiksi palkkatyönä tai taloudellisena yritystoimintana. Vaikka yhdistykset ja järjestöt, joissa vapaaehtoistyötä tehdään voivatkin hankkia varoja, ja niiden sisällä voi toimia myös palkattua henkilökuntaa, niin nämä ovat vain puitteita vapaaehtoistoinnalle.

Vapaaehtoistyön käsitteen yhteydessä tulee käsitellä myös kolmatta sektoria, kansalaisyhteiskuntaa sekä vapaaehtoistoinnin käsitettä. Vapaaehtoistyön ja vapaaehtoistoinnin välinen ero on siinä, että vapaaehtoistyö ymmärretään enemmän yksilöiden ja ryhmien konkreettiseksi toiminnaksi, kun taas vapaaehtoistointa on tätä toimintaa organisoivien järjestöjen toimintaa. Vapaaehtoistyön käsite painottaa vahvasti yksilön toimintaa, hänen vapaata ratkaisuaan omasta toiminnastaan. Tällainen yksilötapahtuma tapahtuu kuitenkin laajempaan organisoituun toimintaan liittyvänä. Jos toiminta ei olisi organisoitunutta, niin kyseessä olisi yksilön arkipäiväiseen toimintaan kuuluva toimi, kuten omaisen auttaminen. (Eskola & Kurki toim. 2001, 16.)

Vapaaehtoistyön vastakohtana voidaan pitää ensimmäisen ja toisen sektorin toimintaa, jotka tapahtuvat yritysten ja julkisten viranomaisten toimesta. Vapaaehtoistyön käsite on yleinen kolmannella sektorilla, sillä kolmannen sektorin

toimijat, kuten yhdistykset, järjestöt, oma-aputoiminta ja osuuskunnat käyttävät paljon vapaaehtoistyötä toimintansa ylläpitämiseen. Myös neljännellä sektorilla, perheiden ja lähiyhteisöjen piirissä käytetään vapaaehtoistyön kaltaista toimintaa. Tätä ei kuitenkaan voida kutsua vapaaehtoistyöksi sen organisoimattomuuden vuoksi. (Eskola & Kurki toim. 2001, 16–17.)

Kansalaisyhteiskunnan käsite kokoaa vapaaehtoistoiminnan, kolmannen sektorin ja poliittisen omaehtoisen toiminnan yhteen. Kansalaisyhteiskunta on syntynyt vastakohtaksi käsitteille julkinen sektori ja taloudellinen toiminta, ja niiden toiminnan edellyttämälle yhteiskunnalliselle toiminnalle. (Eskola ym. 2001, 17.)

Vapaaehtoistyötä tehdään Eskolan ja Kurjen mukaan (2001, 51) monista syistä, joista tärkeimpiä ovat uusien taitojen, kuten sosiaalisten taitojen oppiminen, erilaisuuden hyväksyminen ja kuuntelu. Vapaaehtoistyöntekijä oppii lisäksi toimimaan ryhmässä erilaisten ihmisten kanssa, joka on nykyajan työmaailmassa tärkeä taito.

Vapaaehtoistyöstä puhuttaessa on hyvä ymmärtää se, että vapaaehtoistoiminta maksaa. Vaikka työ tehdään palkatta, niin on huomattava, että vapaaehtoistyön tueksi tarvitaan ammattityöntekijöitä. Tämän lisäksi vapaaehtoisista on pidettävä huolta. Työssä viihtyminen ja jaksaminen ovat tärkeä osa vapaaehtoistoimintaa. Vapaaehtoisten huoltoon kuuluu vahvasti palkitseminen, joka tapahtuu ei-materiaalisin keinoin. Esimerkiksi yhteisten retkien, erilaisten kulttuuritapahtumien ja yhdessäolon tarjoaminen vapaaehtoisille on tärkeää. (Lehtinen 1997a, 21.) Tällä lisätään työntekijöiden yhteisöllisyyttä, viihtyvyyttä sekä jaksamista työssä.

3.2.1 Vapaaehtoistyön historia

Suomalaisen vapaaehtoistyön historia ulottuu 1800-luvulle saakka. Suomen ensimmäiset hyväntekeväisyysyhdistykset, rouvasväenyhdistykset, syntyivät 1840-luvulla. Rouvasväenyhdistysten toiminta perustui osittain vanhaan armeliaisuuteen ja patriarkaalisen suojelun perinteeseen sekä

kansalaisyhteiskunnan periaatteisiin yksilöllisyydestä. Yhdistyksiä leimasi voimakas säätyläisasenne. Tähän aikaan vapaaehtoistyöhön ja hyväntekeväisyyteen liittyi myös vahvasti kasvatuksellinen tavoite. Rouvasväenyhdistysten tehtävänä oli niin sanottu ”vaatimattomien köyhien” avustaminen. 1860-luvulta lähtien yhdistysten toiminta alkoi suuntautua alkeiskoulujen ja lastenhuoltolaitosten perustamiseen ja ylläpitämiseen. Lisäksi yhdistykset perustivat vanhainkoteja sekä kutoma- ja käsityökouluja tytöille. Tuona aikana tällainen yhdistystoiminta oli ainoa keino naisille osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan. (Lehtinen 1997b, 1-4.)

1800-luvun lopulla perustettiin Martta-yhdistys. Samaan aikaan sääty-yhteiskunta alkoi muodostua kansalaisyhteiskunnaksi, joka lisäsi samalla yhdistystoimintaa. Tämä muutos johti siihen, että säätyläiset menettivät yhdistyksissä johtoasemansa, mikä lisäsi alempien yhteiskuntakerrosten osallistumista yhdistystoimintaan. Säätyläisjärjestöjen muutos kansalaisjärjestöiksi toi mukanaan aatteelliset kansalaisjärjestöt, kuten raittius-, nuoriso- sekä työväenyhdistykset. (Lehtinen 1997b, 1-4.)

Sota-aikaa pidetään suomalaisen vapaaehtoistyön huipentumana. Tuolloin yhteinen hätä kansakunnan säilymisestä heikensi poliittisia ja yhteiskunnallisia rajoja. Mutta nykyisenlaiseksi vapaaehtoistyö kehittyi vasta 1970-luvun lopulla arvojen vaihtuessa aineellisista henkisiin. 1970-luvulla alkanut niin sanottu ”hiljainen vallankumous” heikkeni ja hautautui ”hullujen vuosien” markkinavoimien alle. ”Hiljaisen vallankumouksen” tunnetuimpia liikkeitä oli Kojjärvi-liike vuonna 1979. (em.)

Vaikka ”hiljainen vallankumous” hiipui pois, on se kuitenkin jättänyt jälkensä. 1980-luvulla ja sen jälkeen perustettujen uusien yhdistysten taustalla on lähes poikkeuksetta yhteys pehmeisiin arvoihin, ympäristöön ja luontoon. (em.)

3.2.2 Vapaaehtoistyön ja talkootyön ero

Opinnäytetyössäni käsittelen yhteisöllisyyttä vapaaehtoistyön näkökulmasta. En ole ottanut käsittelyyni talkootyön käsitettä, vaikka välillä yhdistysten sisällä puhutaankin talkootyöstä. Vapaaehtoistyön määrittäminen pääteemaksi johtui siitä yksinkertaisesta syystä, että vapaaehtoistyö ja talkootyö eroavat toisistaan käsitteinä.

Vapaaehtoistyö on vapaaehtoista työtä ilman palkkaa. Esimerkiksi järjestöissä tehtävä palkaton työ on vapaaehtoistyötä. Usein vapaaehtoistyön lähtökohtana on se, että ihmiset auttavat muita ihmisiä. Vapaaehtoistyö voi kuitenkin olla myös välillisesti ihmisiä auttavaa työtä.

Palkkaus ei tee eroa vapaaehtoistyön ja talkootyön välille, sillä talkootyöstäkään ei saa palkkaa. Mutta ero tulee siitä, että vapaaehtoistyön keskittyessä enemmän järjestöjen ja yhdistysten toimintaan, talkootyö on henkilökohtaisempaa. Talkootyötä voi esimerkiksi olla se, että kerrostalon asukkaat tekevät pihatöitä yhdessä. Talkootyötä voi olla myös se, että ystävät tulevat ja auttavat rakentamaan saunarakennuksen. Tällöin heille voidaan tarjota ruokaa ja juomaa, mutta heille ei makseta varsinaisesti palkkaa. (Työn merkitys.)

Talkootyö ja vapaaehtoistyö ovat kuitenkin todella lähellä toisiaan ei-ansiotyöksi luokitelluissa työntekomuodoissa. Vapaaehtoistyötä tehdään ilman rahallista korvausta tavallisen ihmisen tiedoin ja taidoin, kuten talkootyötäkin. Lisäksi vapaaehtoistyö ja talkootyö ovat niin lähellä toisiaan, ettei niiden välille voida tehdä oikeudellisia eroja. (Koskinen.)

4 TUTKIMUSONGELMA JA -ASETELMA

4.1 Tutkimuksen tausta

Joensuun Popmuusikot ry on Joensuussa toimiva Elävän musiikin yhdistys, jonka tarkoituksena on edistää ja samalla tukea pohjoiskarjalaisen popmusiikin harrastusta muun muassa apurahoin. Tämän lisäksi yhdistys kohottaa popmusiikin taiteellista tasoa. Joensuun Popmuusikot ry:n toimintaan kuuluvat esimerkiksi kesäisin Ilosaarirockin ja loppusyksystä Rokumentti-elokuvafestivaalin järjestäminen. (Joensuun Popmuusikot ry:n internet-sivut.)

Tutkimuksen perustana oleva yhteisöllinen klubitila – hanke Joensuussa perustuu Joensuun Popmuusikoiden perustaman Joensuun Töminä osakeyhtiön vuoden 2011 alussa aloittavan rytmimusiikkikeskuksen toimintaan. Rytmimusiikkikeskus tulee sisältämään Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun pop-jazz- ja kansanmusiikin opetuksen sekä Joensuun Popmuusikoiden klubi- ja ravintolatoiminnan. (Pölönen.) Juuri tähän klubi- ja ravintolatoimintaan keskityin opinnäytetyössäni. Tutkimuksen avulla tein ehdotelman Joensuun Popmuusikoille klubitoinnin järjestämisestä. Yhteisöllisyys ja vapaaehtoistoiminta ovat tulevan klubitoinnin peruselementtejä.

Valitsin Seinäjoen ja Jyväskylän Elävän musiikin yhdistysten (myöhemmin tekstissä Selmu ja Jelmu) yhteisöllisen vapaaehtoistyötoiminnan tutkimuskohteekseni, koska kyseisten yhdistysten vapaaehtoistyöntekijät muodostavat edustavan tutkimusjoukon. Selmu ja Jelmu ovat Joensuun Popmuusikot ry:n kaltaisia Elävän musiikin yhdistyksiä, joilla on jo olemassa olevat yhteisölliset klubitilat, joissa käytetään klubi-iltoina työvoimana vapaaehtoisia.

Yhteisö, yhteisöllisyys, yhdistys sekä vapaaehtoistyö ja talkoolaisuus olivat avainkäsitteitä opinnäytetyöni pohjalla. Mikä on yhteisö? Kuinka se määritellään?

Mistä yhteisöllisyys koostuu? Mitkä seikat nostavat tai voisivat nostaa yhteisöllisyyttä? Mikä on yhdistys? Mitä on vapaaehtoistyö, ja kuinka se eroaa talkootyöstä? Ja kuinka vapaaehtoistyö on kehittynyt nykyisenlaiseksi?

4.2 Tutkimuksen tavoitteet

Opinnäytetyössäni pyrin selvittämään onko yhteisöllinen klubitila tae siitä, että vapaaehtoistyötä tekevät kokevat olevansa osa työyhteisöä. Pohdin myös sitä, mitä muuta toimintaa yhteisö voisi tarjota vapaaehtoisilleen työiltojen lisäksi, ja tulisiko vapaaehtoisille tarjota muuta yhteisön kesken järjestettävää yhteisöllisyyttä ja viihtymistä lisäävää toimintaa vapaa-ajalla.

Opinnäytetyöni ei hyödyttänyt ainoastaan työntilaaajaa, Joensuun Popmuusikoita, vaan se pyrki antamaan mielenkiintoista informaatiota myös Jelmulle ja Selmulle klubitilojen yhteisöllisyydestä ja vapaaehtoistyöstä. Mitä hyvää vapaaehtoistyössä nykyisellään on, ja kuinka vapaaehtoistyötä voisi kehittää entisestään?

Opinnäytetyössäni tein myös oman ehdotelman vapaaehtoistyön järjestämisestä Joensuuhun perusteilla olevassa klubitilassa. Miten Joensuussa tulisi hakea vapaaehtoistyöntekijöitä? Kuinka heidät tulisi ottaa huomioon? Kuinka heidät saadaan viihtymään, ja miten vapaaehtoistyöläiset saadaan tuntemaan olevansa osa klubitilassa toimivaa työyhteisöä?

4.3 Tutkimusmenetelmät

4.3.1 Tiedonkeruumenetelmät

Opinnäytetyöni tutkimusosan pohjana käytin kvantitatiivista survey-tutkimusta. Tutkimusaineiston keräsin Seinäjoen Elävän musiikin yhdistyksen sekä Jyväskylän Elävän musiikin yhdistyksen klubitilojen vapaaehtoistyöntekijöiltä sähköpostitse

lähetetyn kyselyn avulla, jonka rungon muodostivat monivalintakysymykset. Survey-tutkimuksen tavoitteena oli kerätä tietoa suurehkosta määrästä tutkimuskohteita kysely- ja haastattelumenetelmillä. Monivalintakysymysten lisäksi tutkimusaineistoa sain myös avointen kysymysten avulla. Tämän lisäksi lähetin sähköpostilla kyselyn vapaaehtoistyötä järjestävän tahon vastaaville työntekijöille. Kysely sisälsi avoimia kysymyksiä, joiden tuloksia analysoin laadullista tulkintaa hyödyntäen.

Toisaalta hyödynsin myös vertailevaa tutkimusta, jossa pyrin hahmottamaan valittujen kohteiden, tässä Seinäjoen sekä Jyväskylän Elävän musiikin yhdistyksen, yhtäläisyyksiä ja eroja. Mutta pääasiassa keskityin yleistämään kyselyn ja haastattelujen vastaukset yhdeksi johtopäätöksesä. Kyselyn ja haastattelujen perusteella tutkin muun muassa sitä, kuinka vapaaehtoisten ja vapaaehtoistyötä järjestävien työntekijöiden mielikuvat vapaaehtoistyöstä ja yhteisöllisyydestä yhtyvät ja toisaalta eroavat toisistaan.

Tämän lisäksi toin esiin kehittämisehdotuksia siitä, kuinka vapaaehtoistoimintaa voitaisiin kehittää jo olemassa olevilla klubeilla, ja kuinka se tulisi järjestää Joensuun Popmuusikot ry:n tulevilla klubeilla. Lisäksi tein ehdotelman muusta toiminnasta yhteisöllisyyden lisäämiseksi.

Mielenkiintoinen kysymys oli myös se, miten yhteisöllisyys tuntuu, näkyy ja vaikuttaa vapaaehtoistyöntekijöiden ja työnantajan mielestä; eroavatko työnantaja- ja tekijäpuolen mielikuvat yhteisöllisyyden määrästä ja laadusta.

4.3.2 Aineiston- ja tulostenkuvaamisen menetelmät

Vapaaehtoistyöntekijöille tarkoitettu kysely tavoitti melko suuren määrän vapaaehtoistyöntekijöitä, joten lopullinen tutkimusaineisto sisälsi niin paljon tietoa, että siitä oli vaikea tehdä päätelmiä. Tästä johtuen jouduin jalostamaan aineistoa, jolloin tiivistin saatua tietoa.

Aineiston analysoinnissa ja tulosten kuvaamisessa käytin niin tilastollista kuvaamista, kuin yksittäisten ominaisuuksien määrittelyäkin. Tilastoilla tein suuresta joukosta vastauksia selkeämpää ja tiivistetympää, jonka pohjalta oli helppo tehdä johtopäätöksiä tutkittavasta ongelmasta. Toisaalta taas kyselyihini sisältyi avoimia kysymyksiä, joiden antamia vastauksia hyödynsin tutkimuksen kohteiden yksilöllisten ominaisuuksien kuvaamiseen – vastaajien omien käsitysten, kokemusten ja tapojen tarkasteluun.

4.3.3 Analyysin ja päättelyn menetelmät

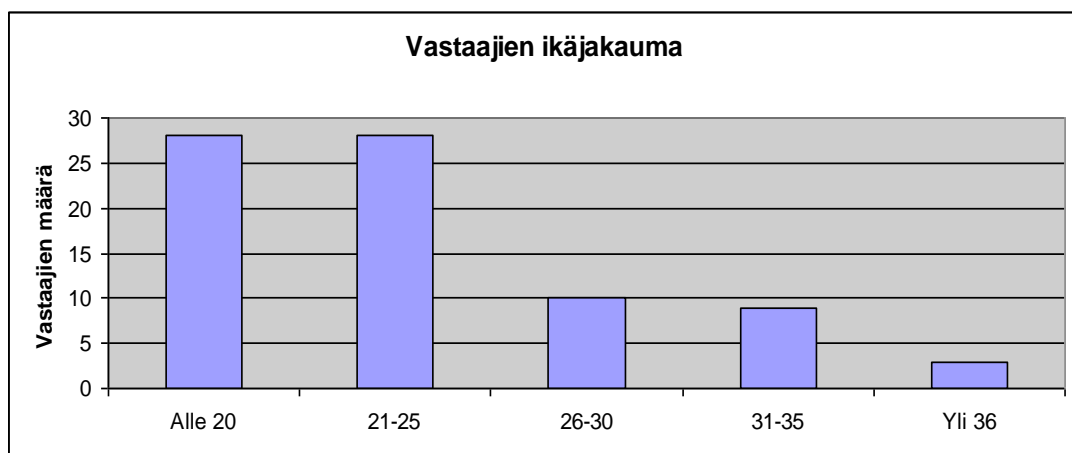
Vapaaehtoistyöntekijöille tehtyä kyselyä analysoin esimerkiksi fenomenografisen analyysin avulla. Tällä analyysillä pyrin tarkastelemaan avoimiin kysymyksiin annettuja vastauksia, joissa en hakenut tilastoitavuutta vaan yksilöllisempiä ominaisuuksia. Fenomenografisen analyysin avulla tarkastelin ihmisten omia käsityksiä, kokemuksia ja tapoja. Tätä menetelmää käytin myös Jelmun ja Selmun työnantajapuolelle tehdyn kyselyn analysointiin.

Lisäksi tein tilastollisesti kuvaavaa analyysia kyselyn vastauksista. Näin ollen havainnollistin saamaani aineistoa graafisesti. Tilastollisen analyysin avulla pyrin toteamaan saamieni vastausten määriä, yleisyyttä, jakaumaa ja jäsentymistä erilaisiin luokkiin, ja toisaalta löytämään mahdollisia korrelaatioita eli syy-yhteyksiä eri luokkien välillä. Käytin tutkimuksessani induktiivista päättelyä, jonka avulla tein yleistyksiä kokoamistani yksittäisistä havainnoista.

5 TULOSTEN KUVAUS

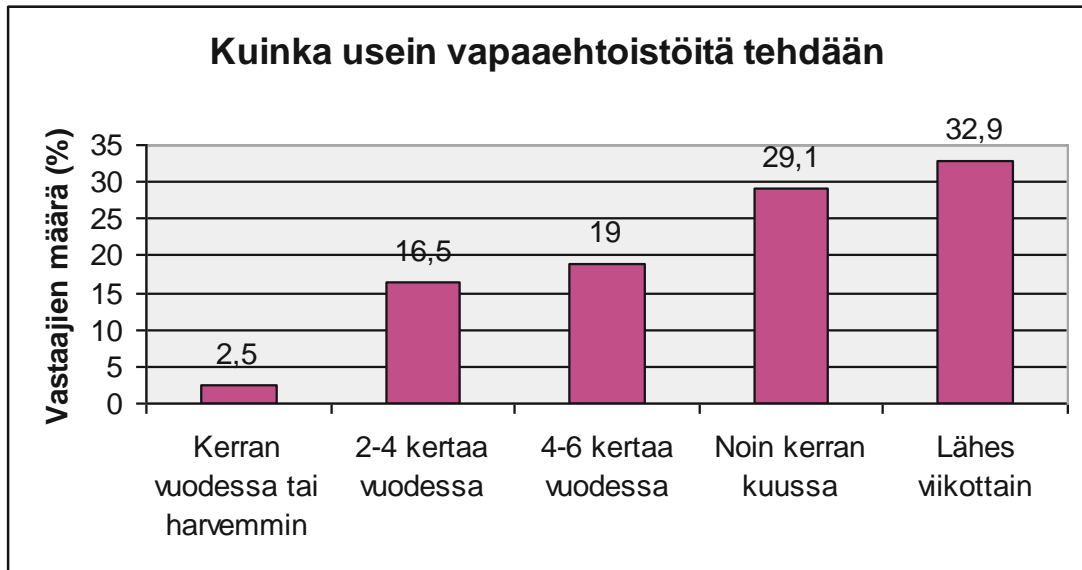
5.1 Tilastollisesti kuvaava analyysi

Vastaajista suurin osa oli naisia, 67,1 %. Vastaajat olivat syntyneet vuosien 1955–1994 välillä. Suurimmat ikäryhmät olivat syntyneet vuosina 1987, 1990, 1993 sekä 1986, ja kuuluivat alle 20-vuotiaiden sekä 21–25-vuotiaiden vastaajien joukkoon (KUVIO 1). Tämä ei ollut yllättävä tieto, sillä suurin osa, 57 %, vastaajista oli opiskelijoita. Varsinkin Rytmikorjaamolle haetaan paljon opiskelijoita vapaaehtoistyöhön Seinäjoen ammattikorkeakoulun kulttuurilinjoilta. Toiseksi suurin ryhmä olivat työssäkäyvät 30,4 %. Kiinnostava, jopa jatkotutkimuksen arvoinen kysymys voisi olla se, miksi vanhatkin lähtevät mukaan. Lisäksi huomionarvoista ikäjakauman analysoinnissa on se, että Lutakossa alaikäiset eivät saa tehdä vapaaehtoistöitä lainkaan, toisin kuin Rytmikorjaamolla.

KUVIO 1. Vastaajien ikäjakauma.

Vastauksista kävi ilmi, että suurin osa vastaajista, 32,9 %, tekee vapaaehtoistöitä lähes viikoittain. Vain 2,5 % vastaajista tekee vapaaehtoistöitä kerran vuodessa tai harvemmin (KUVIO 2).

KUVIO 2. Kuinka usein vapaaehtoistöitä tehdään.

Tästä huolimatta viidesosa, 19,5 %, vastaajista ei ollut tehnyt vapaaehtoistöitä viimeisen vuoden aikana Rytmikorjaamolla tai Lutakossa. Tämä on mielenkiintoista. Miksi näin suuri osa vapaaehtoisista ei ole aktiivisia? Noin 60 % ei-aktiivisista vetosi koulukiireisiin. Työkiireisiin vetosi 21,1 % ja muihin kiireisiin 21,1 % vastaajista. Muina syinä mainittiin muun muassa ”ei huvita” ja ”ei kysytty”.

Vapaaehtoisille kertyi kuukaudessa 0-150 työtuntia. 150 vapaaehtoistyötuntia on paljon. Kärjistetysti, ja nopealla laskutoimituksella vapaaehtoinen ”häviää” jopa 3000 euroa kuukaudessa tekemällä vapaaehtoistyötä päivätyön sijaan.

Selkeä enemmistö, 94,9 %, vastaajista käy festivaaleilla, osallistumisen syiksi mainitaan usein musiikki ja tunnelma. 5,1 % ei käy festivaaleilla, tähän syitä ovat muun muassa ajan- ja rahanpuute.

Sekä Jelmun että Selmun työnantajapuolelle tehdyn kyselyn vastauksista huomaa, että työnantajapuolen mielestä kaikki vapaaehtoiset tietävät, kuka heidän työtään ohjaa ja koordinoi. Jyväskylän Elävän musiikin yhdistyksen puolesta kyselyyn vastasi Jenna Lahtinen, Tanssisali Lutakon vapaaehtoistyön vastaava työntekijä.

Yhdistyksessä tiedetään erittäin hyvin vapaaehtoistyötä organisoivan henkilöllisyys. Vapaaehtoisvastaava pitää yhteyttä vapaaehtoisiin

tiivisti, tapaa näitä keikkailtojen puitteissa joka viikko sekä tutustuttaa uudet vapaaehtoiset toimintaan ja toimipisteeseen Tanssisali Lutakkoon. Vapaaehtoisvastaavasta käytetään yhdistyksessä lempinimeä "Äiti".

Seinäjoen Elävän musiikin yhdistyksen työnantajapuolen vastaajana toiminut Marko Kivelä oli samoilla linjoilla Lahtisen kanssa:

Kyllä uskomme. Jokaisella sektorilla on omat vastaavansa, jotka pyörittävät omaa tonttiaan ja hoitavat työhön ohjausta.

Tästä huolimatta 6,3 % vastaajista ei tiennyt, mutta haluaisi tietää kuka heidän työtään koordinoi tai ohjaa klubitilassa. Näinkin suuri luku kertoo huonosta perehdytyksestä. Vapaaehtoisten avoimiin kysymyksiin antamista vastauksista käy selkeästi ilmi perehdytyksen merkitys, ja sen tämänhetkinen huono tila. Varsinkin Rytmikorjaamon vapaaehtoistyötä tulisi tekijöidensä mukaan kehittää perehdyttämisen lisäämisellä – klubitilan, työalueen sekä muiden työntekijöiden esittelyllä, vapaaehtoistyön ja rekrytoinnin keskittämällä yhdelle ihmiselle sekä vapaa-ajan toiminnalla, jolla luotaisiin yhteisöllisyyden tunnetta.

Jelmu ja Selmu käyttävät hyvin erilaisia tapoja uusien vapaaehtoisten perehdyttämiseen.

Perehdytystilaisuus kestää noin 2 tuntia ja sen puitteissa kerrotaan yhdistyksen toiminnasta, säännöistä ja käytännön työstä sekä esitellään Tanssisali Lutakkoa. Perehdytystilaisuuden pitää vapaaehtoisvastaava. Yksittäisiin työtehtäviin perehdytetään tarkemmin ensimmäisten oikeiden työiltojen yhteydessä ja perehdyttäjänä toimii silloin Jelmun muut vapaaehtoiset. Periaatteena on, että tekemällä oppii. Yhdessä työskentelemällä myös uudet ja vanhat vapaaehtoiset tutustuvat luontevasti toisiinsa. Mielestäni Jelmussa pyritään antamaan hyvää ohjeistusta uusille vapaaehtoistyöntekijöille, mutta jonkin verran nojataan myös työntekijän omaan aloitekykyyn. (Jenna Lahtinen, Jelmu ry.)

Iltaavastaava ottaa talkoolaiset vastaan, tutustuttaa taloon ja ohjaa talkoolaisen oman pisteensä vastaavan luo. Tämä sitten joko itse perehdyttää tai vastuuttaa jonkun kokeneemman talkoolaisen ohjeistamaan työtehtäviin. Kyselemällä ohjeita ja neuvoja saa varmasti parasta mahdollista ohjausta. (Marko Kivelä, Selmu ry.)

96,2 % vastaajista oli sitä mieltä, että vapaaehtoistyöhön oli helppo hakea. 3,8 % vastaajista taas ei osannut sanoa oliko hakeminen helppoa vai ei. Lahtinen kertoo Jelmun vapaaehtoisten hakukäytännöstä.

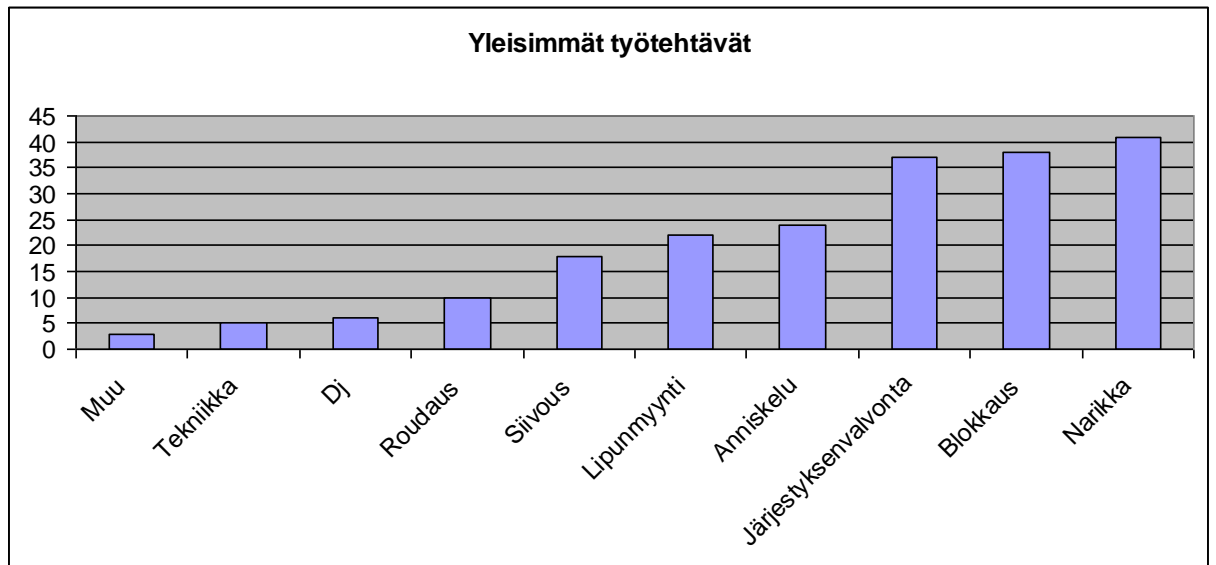
Yhdistykseemme ei välttämättä ole helpoin mahdollinen hakea vapaaehtoistyöntekijäksi. Tietoa ei kotisivuilla julisteta isoin, välkkyvin kirjaimin, vaan se on hieman poissa näkyvistä kotisivujen yhteystietosion takana. Tämä on osittain tarkoituskin, sillä kuten jo aiemmissa vastauksissa mainitsin, ei yhteisön kasvattaminen liian suureksi palvele vapaaehtoistyöntekijöiden etua. Itse hakuprosessi alkaa sähköpostin lähettämällä. Uudet vapaaehtoishalukkaat ottavat yhteyttä vapaaehtoisvastaavaan sähköpostitse. Sähköpostin välityksellä kerrotaan aika, jolloin seuraava perehdyttämistilaisuus pidetään. Tilaisuuteen osallistuminen on välttämätöntä sillä siinä kerrotaan perustiedot toiminnasta ja talon säännöt. Tilaisuuden jälkeen uusi vapaaehtoistyöntekijä saa itse valita sopivan keikan, jolle tulee ensimmäistä kertaa töihin. Joskus uudet kokelaat odottavat pitkäänkin (yleensä max. 4 kk) kutsua perehdyttämistilaisuuteen sillä niitä järjestetään vain noin 4 kertaa vuodessa. Hakukriteerejä, jonka perusteella kokelaat rankataan, on yksi: täysi-ikäisyys. Muutoin kaikki saavat tulla vapaaehtoiseksi Jelmun.

Kivelän vastaus antaa ymmärtää, että Selmun malli on hieman erilainen. Seinäjoella hakemisesta on tehty helppoa, jolloin uusia vapaaehtoisia saadaan mukaan helpommin.

Meillä hakeminen tapahtuu lähinnä sähköpostitse. Kynnys on tehty erittäin matalaksi ja myös alaikäiset pääsevät talkoilemaan mm. narikkaan, salisiivoukseen ja lipunmyyntiin.

Uusien vapaaehtoisten hakemisen erilaisuus voi selittyä sillä, että Lutakolla on pidempi historia kuin Rytmikorjaamolla. Lutakon ei tarvitse enää aktiivisesti etsiä vapaaehtoisia, vaan ihmiset tietävät jo hakea töihin.

Yleisimmät työtehtävät klubitiloilla olivat narikkatyöskentely, blokkaminen sekä järjestyksenvalvonta, kuten alla oleva taulukko (KUVIO 3) havainnollistaa.

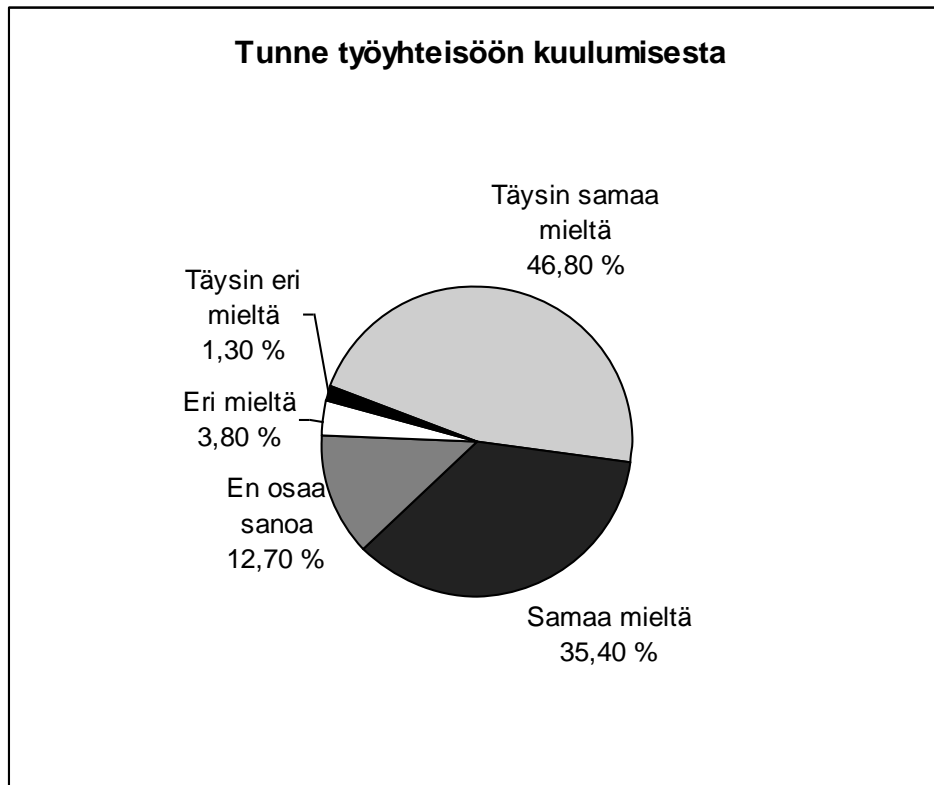
KUVIO 3. Yleisimmät työtehtävät.

Jyväskylän ja Seinäjoen työnantajapuolet olivat samaa mieltä siitä, että vapaaehtoiset ovat osa klubitilan työyhteisöä.

Vapaaehtoistyöntekijät ovat klubin työyhteisö. Muuta työyhteisöä ei Jelmussa olekaan (Jenna Lahtinen, Jelmury).

Ehdottomasti hyvin iso ja tärkeä osa. Ilman talkoolaisia hommamme ei pyörisi ja reipashenkiset talkoolaiset luovat talon ilmapiirin (Marko Kivelä, Selmury).

Tästä huolimatta vain 82,2 % vastaajista koki olevansa jollain tavalla osa työyhteisöä (KUVIO 4).

KUVIO 4. Tunne yhteisöön kuulumisesta.

Mielestäni mielenkiintoista on se, että 5,1 % vastaajista ei koe kuuluvansa osaksi työyhteisöä. Miksi? Ainakin oman näkemykseni mukaan osallisuus on tärkeää työssä jaksamisen kannalta.

5.2 Fenomenografinen analyysi

Motivaatio on vapaaehtoistyön tärkeimpiä lähtökohtia (ks. Nylund, Yeung toim. 2005, 83–103). Mutta mikä klubeilla toimivia vapaaehtoisia motivoi? Tärkeimmäksi anniksi tekemästään työstä vastaajat arvottivat hyvän mielen, toiseksi tärkeimmäksi nousivat ystävät ja kolmanneksi tärkeimpänä pidettiin kontakteja. Lisäksi vapaaehtoiset kertoivat vapaaehtoistyön tekemisen parhaista puolista avoimien kysymysten kautta.

Kaveripiirin laajentuminen! Kokemuksen saanti, monesta työtehtävästä oppii ja taidoista on varmasti hyötyä tulevaisuudessa.

Vapaaehtoistyön tekemisessä parasta on se, että pääsee tekemään töitä paikassa jossa oikeasti tuntee viihtyvänsä ja jossa käy itse myös asiakkaana.

Se, että työntekijöiden kesken on hyvä yhteishenki, välittyy myös asiakkaille. On mukava tehdä työtä, jota arvostaa; ilman vapaaehtoistyöntekijöitä ei kaikkea vastaavaa olisi mahdollista järjestää.

Mukavaa tekemistä ja mahdollisuus kehittää itseään ja ammattitaitoaan sekä sosiaalisia taitojaan turvallisessa ja mukavassa ympäristössä.

Ihmisen luontainen tarve kai on kuulua johonkin laumaan - se luo turvallisuudentunnetta ja poistaa yksinäisyyttä. Vapaaehtoistyön piiristä olen saanut kavereita ja kumppanin. Asiakkaille on kiva tehdä hyviä asioita ja edesauttaa sitä, että Jyväskylässä voi käydä kuuntelemassa hyviä bändejä kohtuuhinnalla ja muualla kuin Keskimaan ravintoloissa.

Myös Sarjaana Ahola (2009, 59–61) päätyi samankaltaisiin tuloksiin omassa opinnäytetyössään Rytmikorjaamon talkoolaisten motivoimisesta. Syitä talkoolaisten viihtymiselle Rytmikorjaamolla olivat työstä saatu kokemus, yhteishenki ja mukava toiminta.

Eskolan ja Kurjen mukaan (2001, 51) vapaaehtoistyötä tehdään monista syistä, joista tärkeimpiä ovat uusien taitojen, kuten sosiaalisten taitojen oppiminen, erilaisuuden hyväksyminen ja kuuntelu. Vapaaehtoistyöntekijä oppii lisäksi toimimaan ryhmässä erilaisten ihmisten kanssa, joka on nykyajan työmaailmassa tärkeä taito. Tutkimustulosten pohjalta voin yhtyä Eskolan ja Kurjen mielipiteisiin.

Jelmun Jenna Lahtinen ja Selmun Marko Kivelä kertovat oman näkemyksensä siitä, mikä vapaaehtoiset saa tulemaan töihin ilta toisensa jälkeen.

Yhteisöllisyys on nähdäkseni merkittävin tekijä, jonka vuoksi Lutakosta usein puhutaan yhtenä Suomen parhaista keikkapaikoista. Yhteisöllisyys ja vapaaehtoishenki välittyy niin esiintyjille, kuin asiakkaillekin. Esiintyjiin suhtaudutaan talossa lämpimällä välipitämättömyydellä ja ikään kuin osana talon henkilökuntaa. Artistia ei nosteta jalustalle vaan tämä on Lutakossa yksi työntekijöistä, joka vaan sattuu olemaan eri ihminen eri iltoina. Asiakkaille yhteisöllisyys ja "Jelmu-henki" välittyy asiakaspalvelutilanteiden kautta. Kun töitä tehdään puhtaasti

tekemisen ilosta, ei taloudellisen hyödyn vuoksi, on asiakaspalvelu usein vilpittömämpää ja rennompaa. Tämän luonnollisesti myös asiakkaat huomaavat saamastaan palvelusta. (Jenna Lahtinen, Jelmury.)

Talkoolaisten keskuudessa on hyvä henki ja vitsi lentää. Väki viettää myös vapaa-aikaansa keskenään. Hyvä meininki totta kai näkyy ja tuntuu myös maksavalle yleisölle. Eri ryhmien (JV, ravintola, alaikäiset) välistä yhteisöllisyyttä voisi olla enemmänkin mutta se tulee itsestään jos on tullakseen. Ihmisiä on vaikea pakottaa olemaan ystäviä keskenään. (Marko Kivelä, Selmu ry.)

Vapaaehtoistyöntekijöiden vastauksissa yhteisöllisyyden kannalta tärkeimmäksi tekijäksi arvotettiin hyvä ilmapiiri. Toisena tuli viihtyminen ja kolmantena kaverisuhteet sekä viihtyminen. Tulokset korreloivat tärkeimmiksi arvotettujen antien kanssa.

Yhteisöllisyys näkyy ja tuntuu klubitiloissa myös Lahtisen ja Kivelän mielestä. Lisäksi yhteisöllisyyden tunnetta ja vapaaehtoisten viihtymistä lisätään järjestämällä yhteisiä illanviettoja sekä Tanssisali Lutakossa että Seinäjoen Rytmikorjaamolla.

Lutakossa järjestetään vapaaehtoisille joka kuun ensimmäinen tiistai niinkin imelästi nimetty tilaisuus kuin "läheisyysilta". Käytännössä tämä tarkoittaa yhteistä vapaa-ajan viettoa Lutakon seinien sisällä. Läheisyysilloissa laitetaan ruokaa, pelataan ja käydään saunassa. Vietetään yhdessä tavallista arki-iltaa, jonka puitteissa on hyvin aikaa jutella uusien ja vanhojenkin vapaaehtoisten kanssa ja tutustua näihin. (Jenna Lahtinen, Jelmury.)

Ilsoja järjestetään n. kerran kuukaudessa. Yleensä meillä on aina joku teema per Ilsoit esim. pelastussuunnitelman läpikäynti ja siihen liittyvät asiat, ensiapu, siivoilua, hätätilannesimulaatiot, alkoholiasiat tms. Tunti - kaksi käydään asioita asioina ja sitten saman verran hengailaan ryhmässä, jutustellaan mukavia ja syödään karkkia. Ilsoit on tarkoitettu kaikille meidän talkoolaisille, niin täysi- kuin alaikäisillekin. Lisäksi järjestämme satunnaisesti eri tehtävissä toimiville ihmisille perehdyttäviä koulutuksia. Tänä syksynä on pidetty JV-ryhmälle ja lipunmyyjille koulutusta ja tulossa on vielä ravintolaväen koulutusta. Nämä koulutukset pyritään pitämään kaikille avoimina, ettei pääse syntymään kuppikuntia. (Marko Kivelä, Selmu ry.)

Kysymykseen siitä, kuinka yhteisöllisyyden tunnetta voisi lisätä, vastaajat olivat vastanneet seuraavasti: 32,9 % saunaillat, 27,4 % retket, 16,4 % koulutuspäivät ja 13,7 % muuten. Avoimet kysymykset tarkensivat kysymystä vielä entisestään.

Ottamalla uudet paremmin mukaan, nykyään on sisäpiiriporukka ja "muut", jotka käyvät harvemmin.

Päihteettömät tapahtumat, kunnan palautekeskustelut tapahtumista ja muutenkin avoin keskustelu.

Vastauksista kävi ilmi, että yhteiset illanvietot ovat tärkeitä yhteisöllisyyden tunteen syntyyn ja ylläpitämiseen. Lutakon "läheisyysillat" ovat hyvä esimerkki yhteisestä ajasta, jota vapaaehtoiset viettävät keskenään. Tällainen yhdessä tekeminen lisää yhteisöllisyyden tunnetta, luottamusta toisiin ja kaverisuhteiden syntymistä. "Läheisyysiltojen" hyvänä puolena voidaan pitää myös sitä, että niissä ei keskitytä klubintoimintaan ja kouluttautumiseen. Koulutusillat järjestetään erikseen.

Samankaltaisiin tuloksiin omassa opinnäytetyössään on päätenyt myös Sarjaana Ahola (2009, 61). Hän tutki Rytmikorjaamon talkoolaisten motivaatiota talkootyöhön. Tuloksissaan hän toteaa, että talkoolaiset toivoivat yhteistoimintaa, joka lisäisi yhteenkuuluvuudentunnetta.

Myös Lehtisen (1997a, 21) mukaan vapaaehtoisten huoltoon kuuluu vahvasti palkitseminen, joka tapahtuu ei-materiaalisin keinoin. Esimerkiksi yhteisten retkien, erilaisten kulttuuritapahtumien ja yhdessä olon tarjoaminen vapaaehtoisille on tärkeää. Tällä lisätään työntekijöiden yhteisöllisyyttä, viihtyvyyttä sekä jaksamista työssä.

Myös kehittämistarpeita löytyi. 39,7 % vastaajista kehittäisi vapaaehtoistyötä, vastauksissa annettiin muun muassa ideoita uusien vapaaehtoisten etsimiseen. Osa vapaaehtoistyöntekijöistä tuntee klubien vapaaehtoistoiminnan olevan sisäpiirin juttu. He kaipaavat uusia ihmisiä mukaan. Toisaalta nämä pienet piirit klubeilla koetaan myös vahvuudeksi, sillä näin varmistetaan se, että työltä kaikki tuntevat toisensa. Tämä taas auttaa työn sujumisessa. Uusien vapaaehtoisten hankkimisen lisäksi vastauksissa korostui työhön perehdyttämisen

tärkeys. Varsinkin Selmun vapaaehtoisten vastauksista kävi ilmi, että ensimmäistä työllä Rytmikorjaamolle tekemään tuleva vapaaehtoinen saa usein hieman puutteellisen ohjeistuksen työtehtäviin, työtilaan sekä työkavereihin.

Työhön perehdytys ja koulutus, oma ihminen pyörittämään talkootyötä ja rekryä!

Työnantajapuoli ei kiistä, ettei kehittämistarpeita vielä olisi:

Kehittämisen paikkoja on varmasti loputtomasti, mutta ne ovat suurelta osin yksittäisiä seikkoja ja pikkuasioita. Suuret linjat suhteessa vapaaehtoistoimintaan ovat Lutakossa kunnossa. Hienosäätöä erityisesti suhteessa vapaaehtoisten meininkiin, keskinäiseen kanssakäymiseen ja yhteisöllisyyteen tehdään jatkuvasti. Pieniin epäkohtiin pyritään puuttumaan aktiivisesti heti niiden ilmetessä, jotta ne eivät ehdi paisua isoiksi ja hallitsemattomiksi ongelmiksi. Käytännön tasolla tämä tarkoittaa avointa keskustelua ongelmista ja erimielisyyksistä. (Jenna Lahtinen, Jelmury.)

Meillä on vielä aika lyhyt historia esim. Lutakkoon verrattuna. Näin heidän vapaaehtoisryhmiensä on huomattavasti isompi kuin meidän. Näin tietyille aktiivisimmalle ryhmälle iltoja tulee ehkä hiukan liikaa. Aikaa myöten meidänkin ryhmämme kasvaa ja on jo kasvanutkin koko ajan. Alku oli hiukan tahmeaa mutta tiedottamalla ja puskaradion ansiosta tilanne paranee koko ajan. (Marko Kivelä, Selmu ry.)

Vapaaehtoistyön huonoihin puoliin vapaaehtoistyötä tekevien kannalta lukeutui muun muassa se, että harvemmin töitä tekevät tuntevat olevansa alempiarvoisia. Tähän vaikuttaa selkeän sisäpiiriporukan muodostuminen klubitiloissa. Aktiiviset vapaaehtoiset muodostavat klubitilojen ydinporukan, jonka lisäksi klubeilla käy myös muita vapaaehtoisia. Tämä aiheuttaa ulkopuolisuuden tunnetta.

Kehittämisen kohteiksi koettiin myös palautekeskustelujen puuttuminen, jopa kokonaan. Jokaisen illan päätteeksi pitäisi pitää jonkinlainen purku illan kulusta sekä työtehtävien onnistumisesta. Tämä on käytännössä haastava toteuttaa, sillä pitkän illan jälkeen vapaaehtoiset, kuten muutkin työntekijät tahtovat vain ottaa tavaransa ja lähteä. Tästä huolimatta palautekeskustelu olisi hyvä tehdä. Vastauksissa puhuttiin myös yleisesti avoimen keskustelun tärkeydestä. Lisäksi on muistettava kiitoksen antaminen vapaaehtoisille työllän jälkeen. Osallisuus on mielestäni tärkeää työssä jaksamisen kannalta.

Muutaman kerran (tai oikeastaan aika usein) on jäänyt vähän huono fiilis illan jälkeen, kun ei ole saanut työstään minkäänlaista kiitosta. Pieni kiitos-sana ei mielestäni olisi liikaa vaadittu, kun lähtee pitkän illan jälkeen kotiin.

Välillä tuntuu ettei organisaation puolelta saa tarpeeksi kiitosta työstään.

Myös Ahola (2009, 65) sai tutkimuksessaan samansuuntaisia tuloksia. Vuorovaikutuksen ja keskustelun lisäämisellä työyhteisössä saavutetaan työtyytyväisyyttä. Aholan saamien vastausten perusteella Rytmikorjaamon suurin kehittämisaalue on kommunikaatio, joka nousi myös omassa tutkimuksessani esiin useista vastauksista.

Sen lisäksi, että olen yleistänyt Lutakon ja Rytmikorjaamon vastauksia yhdeksi johtopäätökseksi, pyrin myös hahmottamaan klubitilojen eroavaisuuksia. Jelmun vapaaehtoiset vastasivat kyselyyn avoimiin kysymyksiin muun muassa seuraavasti:

Erilainen koulutus voisi olla monipuolisempaa, koska usein kun nuori siirtyy pikkuhiljaa opiskelujen loputtua työelämään ei olisi pahitteeksi omata erilaisia lupia ja tietotaitoa mitä yhteisöllä olisi mahdollista tarjota.

Tavallaan, sillai että myös vapaaehtoisten ammattitaitoa pitäisi mielestäni kehittää. Koska sillä saataisiin työskentely tehokkaammaksi, yms. Esim. järjestyksenvalvonnassa tms.

Ei tule nyt mitään huonoa mieleen. Jos vapaaehtoistyössä olisi jotain huonoa, ottaisin asian esille muiden kanssa ja kehittäisimme sitä. Meillä keskustellaan paljon fiiliksistä, jottei kenelläkään olisi epämukavaa töissä.

Annetaan rohkeasti vastuuta myös vapaaehtoisille. sillä saavutetaan motivoituneita ja kiinteästi toiminnassa mukana olevia vapareita. Ainakin täällä lutakossa.

Lutakon vapaaehtoisten vastauksista kävi ilmi, että koulutusta saisi olla enemmänkin. ”Läheisyysillat” ovat hyvä tapa rentoon yhdessäoloon, mutta myös koulutusiltoja kaivattiin. Rytmikorjaamolla koulutusiltoja on enemmän, eikä Rytmikorjaamon vapaaehtoisten vastauksissa koulutusta juuri enempää kaivattukaan. Kouluttaminen työtehtäviin liittyen on tärkeää, sillä näin

varmistetaan, että klubi-iltoina paikalla on osaavaa henkilöstöä. Tämän lisäksi vastaajien mielestä kouluttaminen on tärkeää myös siitä syystä, että varsinkin nuoret saavat niistä paljon irti tulevaisuutta ja työnhakua ajatellen.

Selmun vapaaehtoistyöntekijät kertovat omista kokemuksistaan ja havainnoistaan seuraavasti:

Toivoisin, että kaikki talkoolaiset otettaisiin avoimin mielin vastaan. Tämän takia ei tule käytyä kovin usein talkoilemassa, koska sisäpiiriporukan kanssa on ärsyttävää työskennellä.

Vaikka itse olen tyytyväinen lähes kaikkeen, tiedän kuitenkin useita ihmisiä, jotka eivät ole kanssani samaa mieltä. He ovat sanoneet mm. seuraavaa: ”Kun tulin ensimmäisen kerran töihin, en saanut kunnollista koulutusta ja jouduin muilta talkoolaisilta tarkentamaan työtehtäviäni, kun vastaava henkilö ei minulle niitä kertonut.”

Konkarit voisivat väistyä meidän uusien tullessa tilalle. Uutta näkökulmaa ja uusia toimintatapoja kaivataan!

Vastausten perusteella voi huomata, että perehdytyksen puute on yksi Rytmikorjaamoja vaivaava ongelma, johon olisi helppo puuttua. Tämän lisäksi useissa vastauksissa painotettiin uusien vapaaehtoisten tarvetta. Tämä oli mielestäni mielenkiintoinen havainto, sillä Rytmikorjaamo ei ole toiminut yhtä kauan kuin esimerkiksi Lutakko, mutta silti Rytmikorjaamon vapaaehtoiset puhuivat paljon ”konkareista” ja ”vanhoista vapaaehtoisista”. Sen sijaan Lutakon vapaaehtoiset eivät vastauksissaan käyttäneet yhtä paljon tällaisia termejä.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITTÄMISTARPEET

6.1 Johtopäätökset

Vaikka opinnäytetyöni oli suunnattu Joensuun Popmuusikot ry:n klubitoinnin aloittamisen tueksi, niin tutkimuksestani voi olla hyötyä myös Seinäjoen Elävän musiikin yhdistykselle sekä Jyväskylän Elävän musiikin yhdistykselle. Tämän lisäksi opinnäytetyötäni voivat hyödyntää myös muut Elävän musiikin yhdistykset omissa klubitiloissaan. Opinnäytetyö palvelee mahdollisesti myös muita tahoja kuin Elävän musiikin yhdistyksiä, sillä vapaaehtoistyötä käytetään laajasti kolmannen sektorin yhteisöissä.

Joensuuhun tulevaa klubitilaa ajatellen tein seuraavia huomioita vapaaehtoistyön järjestämisestä: työhön hakeminen on tehty hieman eri tekniikalla Jelmun Tanssisali Lutakossa kuin Selmun Rytmikorjaamolla. Vapaaehtoisia oli kuitenkin vastausten perusteella hyvin tarjolla sekä Jyväskylässä että Seinäjoella, joten uskon Joensuustakin löytyvän riittävästi vapaaehtoistyöstä kiinnostuneita. Vastausten perusteella huomionarvoista oli se, että ainakin Seinäjoella kulttuurialojen opiskelijat tekevät paljon vapaaehtoistyötä.

Mielestäni Jyväskylän malli vapaaehtoisten perehdyttämisestä ennen ensimmäistä työiltaa oli toimivan oloinen, ja vastausten perusteella myös vapaaehtoisten mielestä selkeämpi keino. Rytmikorjaamon vapaaehtoisten vastauksissa oli paljon mainintoja perehdytyksen puutteesta ja ulkopuolisuuden tunteesta. Tämän uskon vastausten perusteella johtuvan Rytmikorjaamon ja Lutakon erilaisista perehdytyskäytännöistä. Lutakon mallissa uusille vapaaehtoisille järjestetään muutaman kerran vuodessa yhteinen perehdytysilta, joka takaa sen, että jokainen tuntee työtilat, työalueensa ja työkaverinsa jo ennen ensimmäistä työiltaa. Tämän ansiosta työhön liittyvät epäselvyydet jäävät vähemmälle. Suosittelen Popmuusikoille Lutakon kaltaista perehdytyskäytäntöä, jossa halukkaat vapaaehtoiset kootaan muutaman kerran vuodessa opettelemaan klubitilassa tarvittavia tietoja ja taitoja.

Työssä jaksamiseen liittyy vahvasti vapaaehtoisten palkitseminen; saunaillat, yhteiset illanvietot, koulutusillat sekä muu yhteinen tekeminen on tärkeää. Tämä lisää niin yhteisöllisyyttä, kuin työssä jaksamistakin. Tämän lisäksi tasaisin väliajoin tulisi pitää kehityskeskusteluja ja palautetilaisuuksia, joissa voidaan pureutua nykyisiin tai mahdollisesti tuleviin ongelmatilanteisiin. Kehityskeskusteluissa ja palautetilaisuuksissa voidaan myös jakaa senhetkisiä tuntemuksia koko työporukan kesken. Tällaiset yhteiset keskustelu- ja palautetilaisuudet parantavat koko työyhteisön hyvinvointia.

Vapaaehtoisia tulee myös motivoida työhön. Tärkeimpiä motivaattoreita vapaaehtoisten mielestä olivat hyvä mieli, ystävät sekä kontaktit, joita työssä saa. Lisäksi motivoivana pidettiin sitä, että vapaaehtoiset pääsevät katsomaan lempiartistiensa keikkoja, ja saavat samalla työkokemusta ja mukavaa, erilaista ajanvietettä.

Vapaaehtoisten vastauksista kävi myös ilmi, että vapaaehtoisia kiinnostaa yhteistyö muiden vapaaehtoisvoimin toimivien klubien kanssa. Lutakko ja Rytmikorjaamo tekevät jo yhteistyötä keskenään, mutta vapaaehtoisia kiinnosti yhteistyö myös muiden klubien kanssa. Mielestäni olisi tärkeää, että myös Joensuussa mietittäisiin yhteistyön mahdollisuuksia. Seinäjoen ja Jyväskylän läheinen sijainti toisiinsa nähden on varmasti helpottanut yhteistyön solmimista ja onnistumista. Mutta olisi mielenkiintoinen ajatus, jos Suomessa saataisiin aikaan kattavampikin yhteistyöverkosto, jonka kautta vapaaehtoiset voisivat tehdä töitä myös muissa klubitiloissa oman paikallisen klubinsa lisäksi.

6.2 Kehittämistarpeet

Vapaaehtoistyöntekijöiden vastauksista löytyi muutamia tärkeitä kehittämistarpeita, kuten perehdytys, uusien vapaaehtoisten yhteisöllistäminen ja avoimen keskustelun sekä palautekeskustelujen puute. Näitä olen käsitellyt aiemmin tekstissäni.

Lisäksi vastauksista kävi ilmi muutama muu kehittämistoive, joita en ole aiemmin tekstissäni maininnut. Työn tulevaisuuden ja vapaaehtoisten tyytyväisyyden kannalta toiveisiin on hyvä tutustua.

”Yläportaiden” ihmiset enemmän viettämään aikaa ”alaportaiden” ihmisten kanssa. Helpompi samaistua taloon jossa tuntee itsensä tasa-arvoiseksi.

Mahdollisuutta suorittaa ammattitutkinnon osia..

Niissä paikoissa joissa vapaaehtoisilla ei ole tarpeeksi yhteistä aikaa työn sivussa/ennen sitä/sen jälkeen, olisi hyvä saada sitä lisää jotta ihmisten toisiinsa tutustuminen mahdollistuisi paremmin. Samoin myös työ saisi olla monipuolista ja työpisteet vaihdella jotta mielenkiinto pysyisi yllä ja pääsisi tutustumaan useampaan uuteen ihmiseen ja luomaan uusia kokemuksia.

Kehitettävää on nykyisellään myös esimerkiksi kiitoksen antamisessa. Yhdellä ainoalla kiitoksella vapaaehtoisen saa tuntemaan itsensä ja työpanoksensa tärkeäksi. Kiitoksen tärkeyttä ei voi painottaa liikaa.

7 TULEVAISUUS

Yhteisöllisten klubitilojen tulevaisuus on mielestäni mielenkiintoinen. Kuinka klubit tulevat kehittymään? Tuleeko vapaaehtoistyön arvostus muuttumaan seuraavan vuosikymmenen aikana, ja mihin suuntaan? Joudutaanko tällä hetkellä vapaaehtoisvoimin toimivissa klubitiloissa tulevaisuudessa turvautumaan Helsingin Elävän musiikin yhdistyksen malliin, jossa klubitilan työntekijät ovat palkallisia, vai pystytäänkö vapaaehtoistyö säilyttämään osana klubitilojen toimintaa?

Uskon, että tulevaisuus on vapaaehtoistyön kannalta hyvä, sillä se on voimaannuttavaa ja mielenkiintoista. Vapaaehtoistöitä halutaan tehdä, ja ne antavat tekijöilleen paljon. Lisäksi uskon siihen, että yhteisöllisyys ja sen tarve tulevat vain voimistumaan tulevaisuudessa, ja tämän ansiosta yhteisöjen arvostus saadaan säilymään korkealla tasolla.

Mielenkiintoinen ajatus tulevaisuuden kannalta olisi kartoittaa yhteistyön mahdollisuuksia klubitilojen välillä. Tällä hetkellä Lutakko Jyväskylässä ja Rytmikorjaamo Seinäjoella tekevät yhteistyötä, joka koostuu muun muassa työvaihdosta klubien välillä. Toivon, että myös Joensuun Popmuusikot ry pohtisi yhteistyön mahdollisuuksia. Lisäksi valtakunnallisesti kattava yhteistyöverkosto yhteisöllisten klubitilojen välillä on mielenkiintoinen ajatus, jota kannattaa tulevaisuudessa tutkia enemmän. Olisiko mahdollista, että Suomessa saataisiin aikaan yhteistyö yhteisöllisten klubitilojen välillä niin, että klubeilla olisi yhteneväiset käytännöt? Näin voitaisiin tarjota vapaaehtoistöistä kiinnostuneille mahdollisuus toimia vapaaehtoistyössä myös muissa kuin oman kotikaupungin klubitilassa, jossa perehdytyksen on saanut.

Helsingin Elävän musiikin yhdistyksen, Elmun käyttämä ostotyövoima on myös kiinnostava aihe. Onko mahdollista, että tulevaisuudessa myös muut klubit ostavat kaiken työvoiman ulkopuolelta? Voidaanko vapaaehtoistyö unohtaa siinä vaiheessa, kun järjestöllä tai yhteisöllä on tarpeeksi varallisuutta hoitaa klubitoiminta ostotyövoimalla? Olemmeko jo matkalla kohti tämänkaltaista tulevaisuutta? Toivottavasti emme. Mielestäni vapaaehtoistyön säilyminen on

tärkeää, koska se rikastaa yhteisön rakennetta, luo uusia näkökulmia ja tuo sekä tekijöilleen että yhteisölle lisäarvoa. Yhteiskuntamme muuttuu jatkuvasti, mutta vapaaehtoistyön arvostus ei saisi heiketä. Vapaaehtoistyötä ei tulisi käyttää ainoastaan yhteisölle koituvan laskun pienentämiseksi, vaan se tulisi nähdä yhteisön arvona.

Saamistani tuloksista tahdon nostaa vielä esiin tutkimuksessa paljastuneen epäkohdan, jonka mukaan 5,1 % vastanneista vapaaehtoistyöntekijöistä ei koe kuuluvansa osaksi työyhteisöä. Tämä on mielestäni suuri osuus kaikista vastaajista. Mistä ulkopuolisuuden tunne johtuu? Mielestäni tätä epäkohtaa kannattaa tutkia lisää.

Lisäksi jäin miettimään ikäjakauman vähemmälle huomiolle jäänyttä ääripäätä. Suurin osa vastaajista oli opiskelijoita ja nuoria työssä käyviä aikuisia, mutta joukossa oli myös muutama vanhempi työssäkäyvä henkilö. Mielenkiintoista mielestäni on se, mikä saa vanhatkin mukaan vapaaehtoistoimintaan klubitiloissa?

Tulevaisuus tuo mielenkiintoisia haasteita ja mahdollisuuksia vapaaehtoistyöhön, klubitomintaan sekä yhteisöllisyyteen. Tekemäni tutkimus oli ensimmäinen laatuaan, mutta toivon, että tulevaisuudessa aiheesta saadaan lisää tietoa, joka tukee yhteisöllisten klubitilojen toimintaa, ja niiden järjestämisen vapaaehtoistyön mahdollisuuksia.

LÄHTEET

- Aaltonen, K. 2002. Yhteisöllisyyttä moneen makuun. Artikkel: Verkkoklinikka.
<URL:<http://www.verkkoklinikka.fi/?id=8187970&page=5422836>>.
[Viitattu 24.9.2010].
- Ahola, S. 2009. Rytmikorjaamon talkootyötutkimus: motivaatio talkootyöhön. Markkinoinnin suuntautumisvaihtoehto, Liiketalouden koulutusohjelma. Opinnäytetyö. Seinäjoen ammattikorkeakoulu.
- Eskola, A. & Kurki L. (toim.) 2001. Vapaaehtoistyö auttamisena ja oppimisena. Jyväskylä: Vastapaino.
- Hopponen, T. hopponen@elmu.fi 17.11.2010. Helsingin Elävän musiikin yhdistyksen esittely ja historiaa. [Henkilökohtainen sähköpostiviesti]. Vastaanottaja: Riikka Vihavainen.
- Joensuun Popmuusikot ry:n internet-sivut.
<URL:<http://www.ilosaarock.fi/popmuusikot/>> [Viitattu 14.9.2010].
- Jyväskylän Elävän musiikin yhdistyksen internet-sivut.
<URL:<http://www.jelmu.net/index.php?jelmu>> [Viitattu 12.11.2010].
- Kettunen, A. 2000. Joensuun Popmuusikot ry 1971-1999. <URL:
<http://www.ilosaarock.fi/2000/pop-historia.pdf>> [Viitattu 27.11.2010].
- Kirjonen, J., Remes, P. & Eteläpelto, A. (toim.) 1997. Muuttuva asiantuntijuus. Jyväskylä: Koulutuksen tutkimuslaitos.
- Koskinen, S. Uusi työ-projekti. Työoikeudellista faktaa työnantajille ja työntekijöille. Talkootyö ja sen tunnistaminen.
<URL:<http://www.alli.fi/uusityo/talkootyo.html>> [Viitattu 20.11.2010].
- Kumpulainen, R. 2004. Hyvinvointia yhteisöllisyydestä. Artikkel: Mielenterveys 3/2004. Saatavilla www-muodossa.
<URL:http://www.aikakaus.fi/al_koulussa/artikkelipankki/yhteisollisyys.htm>. [Viitattu 26.9.2010].
- Lehtinen, S.-T. 1997a. Vapaaehtoistyö – Kasvava voimavara? Näkökulmia ammattityöhön. Helsinki: Kansalaisareena ry.
- Lehtinen, S.-T. 1997b. Liite 1 teoksessa: Vapaaehtoistyö – Kasvava voimavara? Näkökulmia ammattityöhön. Helsinki: Kansalaisareena ry.
- Lehtonen, H. 1990. Yhteisö. Tampere: Vastapaino.

- Loimu, K. 2007. Yhdistystoiminnan käsikirja. Juva: WS Bookwell Oy.
- Mikkola, R. Jelmuryön on nuorten asiassa. Artikkelit: Jyväskylän tiedotuslehti. 25.8.2010. Saatavilla www-muodossa.
<URL:<http://www3.jkl.fi/tiedotus/lehti/index.php/2010-05/1985>> [Viitattu 17.11.2010].
- Mokka, R. & Neuvonen, A. 2006. Yksilön ääni – Hyvinvointivaltio yhteisöjen ajalla. Helsinki: Edita Prima oy.
- Nylund, M. & Yeung A. B. 2005. Vapaaehtoistoiminta – Anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino.
- Parton, N. & O’Byrne, P. 2000. Constructive social work. Basingstoke: Macmillan.
- Pölonen, I. Popkulttuuria Joensuussa. Popkulttuurin uudisrakennuksen organisaation kehittäminen – hankkeen raportti. Saatavilla www-muodossa.
<URL:http://www.ilosaarirock.fi/popmuusikot/kulttuurikeskus/popkulttuuria_joensuussa.pdf> [Viitattu 14.10.2010].
- Rostedt, D. Yhteisöllisyyttä ikäihmisteen kanssa. Artikkelit: Hyve. 19.4.2010. Saatavilla www-muodossa.
<URL:<http://hyve.turkuamk.fi/?sivu=324>>. [Viitattu 24.10.2010].
- Rytmikorjaamon internet-sivut.
<URL:http://www.rytmikorjaamo.com/mika_korjaamo>. [Viitattu 17.11.2010].
- Salmela P. Mitä on yhteisöllinen kuntoutus päiväkodissa? Artikkelit: Nuori Suomi. Saatavilla www-muodossa.
<URL:<http://www.nuorisuomi.fi/artikkeli-paivahoito?id=16298123-mita-on-yhteisollinen-kuntoutus>>. [Viitattu 24.10.2010].
- Simukka, S. Uusissa tyttökirjoissa ollaan iloisesti yhteisöllisiä. Kirja-arvostelu: Helsingin Sanomat 21.5.2010. Saatavilla www-muodossa.
<URL:<http://www.hs.fi/kirjat/artikkeli/Uusissa+tytt%C3%B6kirjoissa+ollaan+iloisesti+yhteis%C3%B6llisi%C3%A4/HS20100521SI1KU04z0p>>. [Viitattu 24.10.2010].
- Tuulari, J. (toim.) 2000. Provinssirock: Ihmisteen juhla. Seinäjoki: I-print Oy.
- Työn merkitys. Internet-sivu <URL:
<http://virtuoosi.pkky.fi/vilma/tyoelama/tyonmerkitys.htm>>. [Viitattu 20.9.2010].

Väänänen, S. 2001. Yhteisö rakentaa ympäristöään: Yhteisötaiteen merkityksestä, prosessoinnista ja toimintojen ohjauksesta. Kuvataiteen koulutusohjelma. Opinnäytetyö. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu.

LIITTEET

Liite 1. Kysely vapaaehtoistyöntekijöille

Yhteisöllinen klubitila vapaaehtoistyön näkökulmasta

Olen kulttuurituotannon opiskelija Seinäjoen ammattikorkeakoulusta. Teen opinnäytetyötäni Ilosaarirockiakin järjestävälle Joensuun Popmuusikot ry:lle. Opinnäytetyöni aiheena on yhteisöllinen klubitila vapaaehtoistyön näkökulmasta. Tutkimukseni tarkoituksena on kartoittaa jo olemassa olevien yhteisöllisten klubitilojen, Lutakko Jyväskylässä ja Rytmikorjaamo Seinäjoella, vapaaehtoistyöntekijöiden mielipiteitä vapaaehtoistyöstä.

Opinnäytetyöni tulee tukemaan niin Joensuuhun rakenteilla olevan yhteisöllisen klubitilan, Jyväskylän Lutakon kuin Seinäjoen Rytmikorjaamonkin kehittämistyötä.

Toivon, että vastaat tähän kyselyyn, joka vie aikaa vain noin 10 minuuttia. **Vastaamalla voit osallistua Joensuun Popmuusikot ry:n upeiden tuotepakettien arvontaan!**

Kysely sulkeutuu elokuun lopussa, jonka jälkeen Joensuun Popmuusikot ry:n tuotepaketit (kaksi kappaletta) arvotaan vastanneiden kesken.

Kaikki vastaukset tullaan käsittelemään luottamuksellisesti.

Kiitos jo etukäteen vastauksistasi!

Opinnäytetyön tekijä:
Riikka Vihavainen
Kulttuurituotannon opiskelija
Seinäjoen Ammattikorkeakoulu
riikka.vihavainen@seamk.fi

1. Millä klubilla toimit vapaaehtoistyöntekijänä?

- Lutakko (Jyväskylä)
- Rytmikorjaamo (Seinäjoki)

2. Syntymävuosi?

- vvvv

3. Paikkakunta?

- Jyväskylä
- Seinäjoki
- Muu; Mikä?

4. Sukupuoli?

- Nainen
- Mies

5. Vapaaehtoistyöläisen lisäksi olen...

- Koululainen
- Opiskelija
- Yrittäjä
- Työssä käyvä
- Työtön
- Varusmies/Siviilipalvelusmies
- Eläkeläinen
- Muu; Mikä?

6. Kuinka usein teet vapaaehtoistöitä Rytmikorjaamolla/Lutakossa?

- Kerran vuodessa tai harvemmin
- 2-4 kertaa vuodessa
- 4-6 kertaa vuodessa
- Noin kerran kuussa
- Lähes viikoittain

7. Millaisia vapaaehtoistöitä olet tehnyt? Valitse 1-3 yleisintä työtehtävää.

- Anniskelu
- Blokkaukset
- Dj
- Järjestyksenvalvonta
- Lipunmyynti
- Narikka
- Roudaus
- Siivous
- Tekniikka
- Muu; Mikä?

8. Teetkö vapaaehtoistyötä myös muissa organisaatioissa kuin Jelmussa/Selmussa? Missä?

9. Oletko toiminut vapaaehtoistyössä viimeisen vuoden aikana Jelmulla/Selmulla/Muussa organisaatiossa?

- Kyllä
- En

10. Jos et, niin miksi?

- Työkiireet
- Koulukiireet
- Muu syy; Mikä?

11. Mikä seuraavista väittämistä kuvaa harrastuneisuuttasi parhaiten?

- Olen aktiivinen jäsen eri järjestöissä
- Olen aktiivinen vapaaehtoinen vain Lutakossa/Rytmikorjaamolla
- Teen silloin tällöin vapaaehtoistöitä Lutakossa/Rytmikorjaamolla
- En tee vapaaehtoistöitä juuri lainkaan

12. Kuinka monta tuntia arviolta käytät kuukaudessa vapaaehtoistyöhön?

13. Kuinka sait tiedon vapaaehtoistöistä?

- Selmun/Rytmikorjaamon tai Jelmun/Lutakon nettisivulta
- Joltain muulta nettisivulta; mistä?
- Sähköpostilla
- Kaverilta
- Klubilta
- Muualta; Mistä?

14. Kuinka hait vapaaehtoistyöhön?

- Sähköpostilla
- Selmun/Rytmikorjaamon tai Jelmun/Lutakon nettisivuilla
- Soittamalla toimistolle
- Ilmoittautumalla paikanpäällä
- Muuten; miten?

15. Käytkö festivaaleilla?

- Kyllä; Miksi?
- En; Miksi?

16. Oletko tehnyt/teetkö festivaaleilla talkoo-/vapaaehtoistyötä?

- Kyllä; Miksi?
- En; Miksi?

17. Mistä saat tietoa Selmun/Jelmun toiminnasta ja vapaaehtoistyöstä?

- Selmun/Jelmun nettisivuilta
- Muulta nettisivulta; Mistä?
- Kaverilta
- Lehdistä
- Radiosta
- Jäsenlehdestä
- Televisiosta
- Klubilta
- Sähköpostilla
- Festivaaleilta
- Muualta; Mistä?

18. Mitä kanavia toivoisit käytettävän yhteisön tiedotuksessa?

- Radio
- Lehdet
- Selmun/Jelmun nettisivut
- Muu nettisivu; Mikä?
- Jäsenlehti
- Televisio
- Klubi
- Sähköposti
- Festivaalit
- Muu; Mikä?

19. Kuinka usein toivoisit sinuun oltavan yhteydessä organisaation puolelta?

- Päivittäin
- Viikoittain
- Kerran kuussa
- Parin kuukauden välein
- Pari kertaa vuodessa
- Kerran vuodessa
- Harvemmin

20. Tiedätkö kuka ohjaa/koordinoi työtä, jota teet organisaatiossa?

- Kyllä
- En, mutta haluaisin tietää
- En, eikä kiinnosta

21. Vapaaehtoistyöhön oli helppo hakea?

- Täysin samaa mieltä
- Samaa mieltä
- En osaa sanoa
- Eri mieltä
- Täysin eri mieltä

22. Minut otettiin vapaaehtoistyöhön hyvin vastaan?

- Täysin samaa mieltä
- Samaa mieltä
- En osaa sanoa
- Eri mieltä
- Täysin eri mieltä

23. Sain hyvän ohjeistuksen (klubitilan esittely, henkilökunnan esittely, työhön ohjeistus,yms.).

- Täysin samaa mieltä
- Samaa mieltä
- En osaa sanoa
- Eri mieltä
- Täysin eri mieltä

24. Tunnen olevani osa työyhteisöä?

- Täysin samaa mieltä
- Samaa mieltä
- En osaa sanoa
- Eri mieltä
- Täysin eri mieltä

25. Mitä saat tekemästäsi työstä? (Valitse neljä yleisintä.)

	1.	2.	3.	4.
Hyvän mielen				
Tunteen ryhmään kuulumisesta				
Keikkalippuja				
Alennuksia				
Saunailtoja				

Koulutusta (anniskelupassi, järjestyksenvalvontakortti, yms.)				
Ystäviä				
Mukavaa tekemistä vapaa-ajalle				
Kontakteja				
Vaatteita				
Muita tuotteita				

26. Ovatko saamasi hyödyt riittäviä tekemästäsi työstä?

- Kyllä
- Ei

27. Jos vastasit Ei, niin mitä toivoisit lisää?

28. Kuinka yhteisöllisyys näkyy/tuntuu Rytmikorjaamolla/Lutakossa? (Valitse kolme yleisintä).

	1.	2.	3.
Hyvä ilmapiiri			
Yhteiset illanvietot			
Luottamus			
Viihtyminen			
Kaverisuhteet			
Yhteenkuuluvuudentunne			
Edut			
Ei mitenkään			

29. Näkökö/tuntuuko yhteisöllisyys muulla tavalla?; Miten?

30. Kuinka lisäisit yhteisöllisyyden tunnetta? (Valitse mieleisin)

- Koulutuspäivät
- Saunaillat

- Retket
- Kiitos-tilaisuudet
- Muuten; Miten?

31. Pitäisikö vapaaehtoistyötoimintaa mielestäsi kehittää?

- Kyllä
- Ei

32. Jos vastasit Kyllä, niin kuinka vapaaehtoistyötoimintaa tulisi mielestäsi kehittää?

33. Mikä vapaaehtoistyön tekemisessä on parasta?

34. Mikä vapaaehtoistyön tekemisessä on huonointa?

35. Mitä muuta toimintaa klubitilassa voisi olla, kuin keikka-, sauna- ja koulutusiltoja?

36. Mitä muita ajatuksia/uusia ideoita sinulla on palkitsevasta yhteisöllisestä toiminnasta?

37. Kuinka muuten kehittäisit toimintaa?

38. Muuta sanottavaa kyselyyn liittyen tai siihen liittymättä?

Liite 2. Kysely työnantajapuolelle

Kysely Jelmun ja Selmun työnantajapuolelle yhteisöllisestä klubitilasta

Tähti kysymyksen perässä tarkoittaa, että kysymykseen vastaaminen on pakollista.

1. Kuinka Jelmun / Selmun tiedottaa vapaaehtoistyön mahdollisuudesta?
2. Mitä muita kanavia vapaaehtoistyöstä tiedottaessa voitaisiin mielestänne käyttää?
3. Kuinka muista Jelmun / Selmun asioista tiedotetaan?
4. Kuinka usein olette yhteydessä vapaaehtoistyöntekijöihin? (viikoittain? kuukausittain?, jne.)
5. Uskotteko, että vapaaehtoistyöntekijät tietävät kuka organisaatiossa ohjaa/koordinoi heidän työtään
6. Onko vapaaehtoistyöhön mielestänne helppo hakea, ja kuinka siihen haetaan?

7. Kuinka vapaaehtoistyöntekijät otetaan klubilla vastaan? Annetaanko heille alussa hyvä ohjeistus (työkavereiden ja tilan esittely, työtehtävään perehdyttäminen, jne.)?

8. Ovatko vapaaehtoistyöntekijät mielestänne osa klubin työyhteisöä?

9. Mitä tarjoatte vapaaehtoistyöntekijöille vastineeksi työpanoksesta? (materiaa? muuta?)

10. Onko se / ovatko ne tarpeeksi motivoimaan vapaaehtoistyöntekijöitä?

11. Kuinka yhteisöllisyys näkyy / tuntuu klubitilassa? Voisiko yhteisöllisyyden tunnetta lisätä?

12. Tulisiko vapaaehtoistyötoimintaa mielestänne kehittää Lutakossa / Rytmikorjaamolla? Jos, niin miten?

13. Mitä muuta toimintaa klubitilassa voisi järjestää, kuin keikka-, sauna- ja koulutusiltoja?

14. Tuleeko mieleen vielä jotain ajatuksia / ideoita palkitsevasta yhteisöllisestä toiminnasta?

15. Entäpä muusta toiminnasta?